

**דוח ביניים ליום
30 בספטמבר 2020**

דוח הדירקטוריון

דוחות כספיים

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

<u>1</u>	תיאור החברה	.1
<u>1</u>	1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה	
<u>1</u>	1.2 תחומי הפעילות של החברה	
<u>2</u>	1.3 החזקות החברה	
<u>2</u>	תיאור הסביבה העסקית	.2
<u>2</u>	2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	
<u>4</u>	2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח	
<u>6</u>	2.3 משבר הקורונה	
<u>7</u>	אירועים מהותיים בתקופת הדוח	.3
<u>8</u>	אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן	.4
<u>9</u>	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי החברה	.5
<u>9</u>	5.1 מצב כספי	
<u>15</u>	5.2 תזרים מזומנים	
<u>15</u>	5.3 מקורות מימון	
<u>15</u>	פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	.6
<u>15</u>	הליכים משפטיים מהותיים	.7
<u>15</u>	אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי	.8
<u>16</u>	משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II	.9
<u>17</u>	שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח	.10

דין וחשבון הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2020

דוח זה העוסק בדין וחשבון הדירקטוריון, כולל גם "מידע צופה פני עתיד", כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). מידע צופה פני עתיד כאמור הינו מידע בלתי ודאי לגבי העתיד המבוסס על מידע שקיים בחברה במועד הדוח וכולל, בין היתר, תחזיות, מטרות, הערכות ואומדנים המתייחסים לאירועים או עניינים עתידיים, אשר התממשותם אינה ודאית ואינם בשליטת החברה. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מהתוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על ידי הופעת מילים כגון: "החברה מעריכה", "החברה סבורה" וביטויים דומים, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים. מידע צופה פני עתיד אינו מהווה עובדה מוכחת והוא מבוסס רק על הערכתה הסובייקטיבית של הנהלת החברה, אשר הסתמכה בהנחותיה, בין השאר, על ניתוח מידע כללי שהיה בפניה במועד עריכת דוח זה, ובכללו פרסומים ציבוריים, מחקרים וסקרים, אשר לא ניתנה בהם התחייבות לנכונות או שלמותו של המידע הכלול בהם, ונכונותו לא נבחנה על-ידי הנהלת החברה באופן עצמאי. התממשותו ו/או אי התממשותו של המידע הצופה פני עתיד אינה ודאית והיא תושפע מגורמים אשר לא ניתן להעריכם מראש והם אינם מצויים בשליטת החברה. לפיכך, על אף שהנהלת החברה מאמינה שציפיותיה, כפי שמופיעות בדוח זה, הינן סבירות, הרי שקוראי דוח זה מוזהרים, כי התוצאות בפועל בעתיד עלולות להיות שונות מאלו שהוצגו במידע צופה פני עתיד המופיע בדוח זה, מתייחס אך ורק למועד בו הוא נכתב והחברה אינה מתחייבת לעדכן או לשנות מידע זה, ככל שמידע נוסף בקשר למידע כאמור יגיע לידיעתה.

הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "הכשרה") מתכבדת להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני החברה אשר סוקר את השינויים העיקריים בפעילות החברה לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2020 ("הדוח" ו-"תקופת הדוח", בהתאמה). דוח זה נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם להוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("הממונה" ו-"רשות שוק ההון", בהתאמה). הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי של החברה לשנת 2019 ("הדוח התקופתי") וכן דוחות החברה לרבעון הראשון ולרבעון השני של שנת 2020.

1. תיאור החברה**1.1 מבנה החברה ובעלי מניותיה**

החברה הינה תאגיד מדווח¹ שאגרות החוב שלה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ופועלת בכל ענפי הביטוח הכללי ובתחום ביטוח החיים. החברה הינה חברה בת בשליטת ובבעלות אלעזרא החזקות ביטוח בע"מ המחזיקה בשיעור של כ-53.6% ממניות החברה. כמו כן, מר אלי אלעזרא, בעל השליטה בחברה, מחזיק שיעור נוסף של כ-42.87% ממניות החברה, מהם שיעור של כ-1.87% במישרין וכ-34.67% באמצעות אפרידר החברה לשכון ולפתוח ישראל בע"מ ("אפרידר"), חברה פרטית בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא, וכ-6.33% באמצעות אלעזרא החזקות בע"מ ("אלעזרא החזקות"), שהינה תאגיד מדווח בבעלותו ובשליטתו של מר אלי אלעזרא.²

נכון ליום 30 בספטמבר 2020, הסתכמו סך הנכסים המנוהלים על-ידי החברה בכ-22.0 מיליארד ש"ח, כדלקמן: כ-17.0 מיליארד ש"ח במסגרת חווי ביטוח והשקעה תלויי תשואה (משתתף); כ-1.2 מיליארד ש"ח במסגרת חווי ביטוח שאינם תלויי תשואה (נוסטרו חיים); וכ-3.8 מיליארד ש"ח במסגרת נוסטרו אלמנטרי והון.

1.2 תחומי הפעילות של החברה

לחברה שני תחומי פעילות עיקריים:

- 1.2.1 **תחום הביטוח הכללי** בחברה נחלק לשלושה ענפים עיקריים: ענף רכב חובה; ענף רכב רכוש, הכולל ביטוח צד ג' ו/או ביטוח מקיף; וענף כללי אחר, הכולל ביטוחי רכוש, ביטוחים מפני תאונות אישיות ומחלות לתקופה קצרה, ביטוחי חבויות וביטוחי ערבויות.
- 1.2.2 **תחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך טווח** כולל שתי תתי-פעילויות עיקריות: ביטוח סיכונים הקשורים לחייו של אדם וניהול חיסכון ארוך טווח. ענף ביטוח הבריאות בחברה נכלל בתחום ביטוח החיים וחיסכון ארוך הטווח, למעט ביטוחי נסיעות לחו"ל וביטוחי קולקטיבים לתקופה קצרה, אשר נכללים בתחום הביטוח הכללי (אלמנטרי), תחת ענף כללי אחר, וזאת בשל אופיים של ביטוחים אלו הנעשים לזמן קצר של עד שנה.
- 1.2.3 לפרטים נוספים אודות תחומי פעילות החברה ראה סעיף 2 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

¹ כהגדרת המונח בחוק ניירות ערך.

² כמו כן, הגב' איריס טרמצי, מחזיקה ב-3.53% מהונה המונפק והנפרע של החברה.

1.3 החזקות החברה³

למועד הדוח אין לחברה החזקות בחברות פעילות, למעט החזקותיה במלוא הון המניות של פנינת אפרידר בע"מ (איגוד מקרקעין), חברה פרטית שהתאגדה בישראל ביום 24 בפברואר 2009 ("פנינת אפרידר"). נכון לתקופת הדוח, מחזיקה פנינת אפרידר בנכס מקרקעין באשקלון וכן ב-50% מנכס מקרקעין באשדוד.

2. תיאור הסביבה העסקית**2.1 שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים**

להלן שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתקופת הדוח ועד למועד פרסום דוח זה, אשר לא תוארו בדוח התקופתי ו/או בדוחות הרבעוניים לשנת 2020:

כללי**2.1.1 הוראות דין**

2.1.1.1 ביום 17 בנובמבר 2020 אישרה ועדת הכספים של הכנסת לקריאה שנייה ושלישית את הצעת חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' __) (הארכת תקופת ההתיישנות), התש"ף-2020. בהתאם להצעה, תוארך תקופת ההתיישנות לתביעות תגמולי ביטוח, בענפים ביטוח חיים (למקרה מוות), בריאות וסיעוד משלוש שנים לחמש שנים. בנוסף, חברות הביטוח יחויבו במשלוח מכתבים ייעודיים לפני תום תקופת ההתיישנות. הוראות הצעה, ככל שיתקבלו בחוק מחייב, יחולו לגבי פוליסות שנמכרו ו/או חודשו מיום התחילה ואילך ולא באופן רטרואקטיבי.

2.1.1.2 ביום 15 בספטמבר 2020 פורסם ברשומות חוק חוזה הביטוח (תיקון מס' 10), התש"ף-2020, אשר קובע כי תגמולי הביטוח ישולמו כברירת מחדל באמצעות העברה בנקאית, אלא אם המבוטח או המוטב בחר לקבלם בדרך אחרת. תחילתו של התיקון לחוק ביום 1 בדצמבר 2020.

2.1.2 חוזרים

2.1.2.1 ביום 12 בנובמבר 2020 פורסם חוזר "ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור בגופים מוסדיים - תיקון", שמטרתו לתקן את הוראות החוזר המאוחד, בין היתר, בנושאים הבאים: הוספת הקלות לגבי חשבון אשר הפעילות בו היא פעילות בסיכון נמוך, לעניין הליך הכר את הלקוח (KYC), כאשר נקבעו תנאים לביצוע הליך חלופי להליך "הכר את הלקוח" ללקוחות אלה; עדכון הוראות שעניינן "דיווחים לממונה", כאשר נוספו מקרים המחייבים בדיווח (מקרים מהותיים לציבות או למוניטין של הגוף המוסדי) ודיווח על חשדות להלבנת הון או מימון טרור נגד הגוף המוסדי או תאגיד בשליטתו. בנוסף, גוף מוסדי דיווח לממונה כל שנה על כמות הדיווחים שהועברו לרשות המוסמכת, לפי סוגיהם; מתן ארכה של חצי שנה בנוגע לפיתוח והטמעה של מערכת ממוחשבת לאיתור פעילות חריגה בחשבונות. תחילתן של מרבית הוראות התיקון במועד פרסום החוזר.

2.1.2.2 ביום 14 באוקטובר 2020 פורסם "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" ("חוזר סולבנסי המעודכן"), אשר מטרתו להתאים את הוראות המעבר למתכונת שנקבעה בדירקטיבה (לפיהן תתאפשר פריסה של הגידול בעתודות בגין מוצרי ביטוח ארוכי טווח אשר נמכרו בעבר); לשלב את השינויים שנערכו מעת לעת בדירקטיבה ובהוראות הנלוות לה בהוראות חוזר סולבנסי, ככל שהם רלוונטיים לשוק המקומי; להטמיע את חוזר סולבנסי בהוראות החוזר המאוחד; ולבטל חוזר קודם באותו נושא (9-1-2017). באופן זה, החוזר המאוחד משלב את הוראות הממונה לתוך חוזר אחד, בו מסודרות ההוראות בצורה מרוכזת ומובנית אשר נועדה להקל על ההתמצאות בהוראות ויישומן. תחילתן של מרבית הוראות החוזר במועד פרסומו.

2.1.2.3 ביום 14 באוקטובר 2020 פורסם "עדכון הוראות החוזר המאוחד לעניין דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי, שמטרתו לעדכן את מבנה הגילוי בדוח הדירקטוריון ובדוח יחס כושר פירעון כלכלי, כך שיינתן גילוי לעניין יחס כושר הפירעון הכלכלי הכולל את יישום הוראות המעבר שנקבעו לתקופת הפריסה. בנוסף, החוזר מרחיב את היקף הגילוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי בהתייחס להיבטים של תנועה בעודף ההון, מבחני רגישות, ניהול ההון ומגבלות על חלוקת דיבידנד. תחילתן של מרבית הוראות החוזר החל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31.12.2019.

³ לחברה החזקות נוספות בחברות לא פעילות, אשר אינן נכללות בדוח.

בהמשך לכך, בקשר להתאמת הוראות המעבר לפי פריסה של הגידול בעתודות כאמור לעיל, ביום 15 באוקטובר 2020 פרסם הממונה מכתב בנושא "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II". בהתאם לסעיף 4(ג) לחוזר סולבנסי המעודכן, חברת ביטוח תהיה רשאית, לאחר שקיבלה אישור לכך מהממונה, לכלול ניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח. לפיכך, המכתב מפרט את העקרונות לחישוב הניכוי בתקופת הפריסה, אשר יישקלו בבחינת הבקשה לאישור הכללת הניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח; אופן המעקב אחר נאותות הכללת הניכוי בתקופת הפריסה בחישוב עתודות הביטוח; ודרישות נלוות שיחולו על חברת ביטוח שבקשתה תאושר כאמור. חברת ביטוח המעוניינת לכלול בחישוב עתודות הביטוח ניכוי בתקופת הפריסה, תמסור לממונה בקשה בכתב חתומה על ידי מנכ"ל החברה, לפחות 60 ימים לפני מועד פרסום דוח יחס כושר הפירעון.

2.1.2.4 ביום 24 בספטמבר 2020 פרסם "תיקון הוראות החוזר המאוחד - דירקטוריון גוף מוסדי - הארכת הוראות שעה על רקע אירוע הקורונה", שמטרתו, בין היתר, להאריך את תוקפן של ההקלות הבאות עד תום שנת 2020, וזאת על רקע הימשכות משבר הקורונה: (1) ביטול חובת הדירקטוריון וועדותיו להתכנס לפחות פעם ברבעון באופן פיזי; (2) דחיה של מועד אישור פרוטוקולי ישיבות הדירקטוריון וועדותיו (הפרוטוקול יאושר בתוך 30 ימים או בישיבת הדירקטוריון הבאה, לפי המאוחר). בנוסף, הוארכה הדרישה לדיווח לממונה בתוך 5 ימים ממועד קיום הישיבה אודות תמצית החלטות דירקטוריון או ועדות שהתקבלו בדיונים שעסקו באירוע הקורונה.

2.1.3 טיוטות חוזרים

2.1.3.1 ביום 24 בספטמבר 2020 פורסמה טיוטת חוזר "אישור נושאי משרה ודיווח על בעלי תפקיד בגופים מוסדיים", אשר מציעה לעדכן את המידע שיש להעביר לממונה לצורך אישור נושאי משרה ודיווח אודות בעלי תפקידים בגוף המוסדי. בנוסף, הטיטה מציעה לקבוע נוסח להודעה על מינוי דירקטור מכהן לכהונה נוספת, שיימסר לממונה לאחר כל אסיפה שנתית שבה מונה דירקטור כאמור, וזאת בתוך 10 ימי עסקים ממועד האסיפה ולא יאוחר מ-60 ימים לפני תחילת הכהונה. תחילתן של הוראות הטיטה, ככל שיתקבלו בחוזר מחייב, במועד פרסומן.

2.1.3.2 ביום 17 בנובמבר 2020 פורסמה טיוטת עמדת ממונה בנושא "פעולות נושא משרה טרם קבלת אישור הממונה", שמטרתה להבהיר כי מועמד לכהונה כנושא משרה בגוף מוסדי יימנע מלבצע כל פעולה אשר נכללת תחת הגדרת התפקיד והסמכויות של המשרה אליה יועד, וזאת כל עוד טרם התקבל אישור הממונה למינויו או טרם חלפו 60 יום מהגשת בקשת האישור למינויו. הטיטה מפרטת דוגמאות לפעולות מהן על המועמד להימנע עד לאישור מינוי כאמור; וכן פעולות שאותן רשאי המועמד לבצע לשם הכנה לתפקידו כנושא משרה.

2.1.4 הנחיות והבהרות

2.1.4.1 ביום 29 באוקטובר 2020 פרסם הממונה טיוטת מכתב בנושא "מיפוי סיכונים סייבר בפעילות הביטוחית". בעקבות התפתחות תקשורת המחשבים בעשורים האחרונים, אשר הגבירה את החשיפה למגוון סיכונים סייבר, מבטחים רבים החלו לשווק כסויים ביטוחיים לסיכונים אלה. בהתאם, לחברות הביטוח עלולה להיווצר חשיפה ביטוחית בהיקף פוטנציאלי משמעותי גם לסיכונים סייבר שלא שווקו או הוחרגו באופן מפורש, תחת פוליסות ביטוח אחרות, הקיימות בענפי הביטוח המסורתיים. לפיכך, הרשות רואה חשיבות גדולה בניהול סיכונים סייבר בפעילות הביטוחית ובקידום תהליכי זיהוי, הערכה וכימות של סיכונים אלה. הטיטה מציעה לקבוע כי חברת ביטוח תערוך סקר סיכונים סייבר בפעילות הביטוחית; וכי תוצאות הסקר יוצגו לדירקטוריון החברה ולאחר מכן ידווחו לרשות עד ליום 31 במרץ 2021.

ביטוח כללי

2.1.5 הנחיות והבהרות ממונה

2.1.5.1 ביום 23 בנובמבר 2020 פרסם הממונה מכתב למנהלי הגופים המוסדיים בנושא "חריגים בביטוחי משנה בעקבות מגפת הקורונה בתחום ביטוח אלמנטרי", אשר מפרט את העקרונות שבהם צריכים לעמוד חריגים בתכנית ביטוח, הנוגעים לסיכונים ממגפת הקורונה, וביניהם: איסור להחריג נזקים שכבר התממשו; חריג מגיפה יוגבל בגין נזקי מחלה שהוכרזה כפנדמיה על ידי ארגון הבריאות העולמי; ניתן להחריג נזקים המכוסים על-ידי מדינת ישראל; חובת הצגת גילוי נאות אודות ההחרגה באופן בולט; וחובה לכלול הבהרה בדף פרטי ביטוח, לפיה חובת ההוכחה להתקיימות הנסיבות המפורטות בחריג מגפה, מוטלת על חברת הביטוח. כן הובהר, כי חברת ביטוח המבקשת לכלול חריג מגפות בפוליסה מסוימת, תגיש לרשות פירוט הרלוונטיות של החריג לכיסוי והערכה של המשמעויות הכלכליות שהחברה מייחסת לו, תוך פירוט שיעור הנזק שבכוונת החברה לספוג בשייר.

ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.1.6 הוראות דין

2.1.6.1 ביום 9 בספטמבר 2020 פורסמו ברשומות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"ף-2020, אשר קובעות, בין היתר, כי גוף מוסדי יהיה חייב לייצע אדם המעוניין להצטרף כעמית או כמבוטח לקופת גמל, כי נוסף על דמי הניהול ייגבו גם הוצאות ישירות וכן את שיעור הוצאות הישירות שנגבו בשנה החולפת מנכסי הקופה. בנוסף, גוף מוסדי ידווח במסגרת דיווחי קופת הגמל שנשלחים לעמית/המבוטח, את שיעור ההוצאות שנגבו מנכסי הקופה וכן את סוגי ההשקעות שבגינם הוא גבה הוצאות ישירות מנכסי הקופה ואת התשואה בניכוי הוצאות ישירות, בתנאים ובאופן שיוורה הממונה.

בריאות

2.1.7 הוראות דין

2.1.8 הנחיות והבהרות הממונה

2.1.8.1 ביום 1 באוקטובר 2020 פרסם הממונה מכתב בנושא "שימוש בשאלות חיתום הקשורות לנגיף הקורונה - עדכון" (וזאת בהמשך למכתבו מיום 23 במרץ 2020), במסגרתו הבהיר כי חברת ביטוח רשאית להוסיף להצהרת בריאות עליה מתבקש לחתום מועמד לביטוח שאלות הנוגעות לנגיף הקורונה, והכל בכפוף להוראות הדין ובכפוף לכך שהשאלות יהיו הוגנות ולא יצרו אפליה פסולה.

השקעות

2.1.9 חוזרים

2.1.9.1 ביום 16 בנובמבר 2020 פורסם חוזר "מסלולי השקעה בקופות גמל - תיקון", שמטרתו לתקן חוזר קודם באותו נושא, כך שהוראת השעה הקבועה בו (שצפויה הייתה לפוג ביום 1 בינואר 2021) תהפוך להוראה קבועה, וזאת נוכח הרצון לעודד תחרות בשוק באמצעות שימוש במסלולי האירוח על ידי גופים מוסדיים. החוזר קובע כי גוף מוסדי לא יוכל לנהל יותר מ-10 מסלולי השקעה מתמחים בכל מוצר חיסכון שבניהולו. התיקון קובע כי הוראת השעה - לפיה יראו במסלולי אירוח בעלי מדיניות השקעה אחידה, כמסלול אחד, אף אם הכספים מנוהלים באמצעות מנהלי השקעות שונים - הופכת להיות הוראה קבועה. תחילתן של הוראות התיקון במועד פרסומן.

2.2 התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על החברה.

2.2.1 סביבה כללית

מצבו הכלכלי של המשק הישראלי ותשואות שוק ההון בארץ ובעולם משליכים על עסקי החברה ותוצאות פעילותה בתחומים שונים. השלכות אלו יכולות לבוא לידי ביטוי בתשואות תיק הנוסטרו של החברה ובתשואות תיקי העמיתים. בנוסף, לרמת התעסוקה והשכר במשק השפעה על היקף הפעילות בעסקי ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך.

על פי פרסומי הלמ"ס⁴, התוצר המקומי הגולמי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות, ירד ברבעון השני של שנת 2020 ב-7.9% בקצב שנתי, לאחר עלייה של 0.5% ברבעון הראשון של 2020 בקצב שנתי, ועלייה של 3.7% ברבעון הרביעי של 2019 בקצב שנתי.

על-פי תחזית שגיבשה חטיבת המחקר של בנק ישראל⁵, בסיכומה של שנת 2020 התוצר המקומי הגולמי צפוי להתכווץ בכ-5.75%, לעומת הקצב שהוערך בתחזית הקודמת (התכווצות התוצר מעל ל-6%). בשנת 2021 התוצר המקומי הגולמי צפוי לצמוח בכ-5%-6%, וזאת באמצעות התאוששות צפויה של המשק לאחר בלימה אפשרית של מגפת הקורונה בישראל.

אבטלה - על פי סקר כוח אדם שמבצע הלמ"ס ואשר עודכן בחודש ספטמבר 2020, שיעור הבלתי מועסקים במשק מתוך כוח העבודה, מנוכה עונתיות, עמד על שיעור של כ-12.4% (מובטלים ועובדים בחל"ת).

מעבר לסיכון הביטוחי, חשופה החברה גם לסיכונים שוק (MARKET RISK). סיכונים אלה נובעים משינויים במדדי שוק או במחירי שוק. החשיפה לסיכונים שוק נובעת מהרכיבים שלהלן:

- **שיעור ריבית** - סיכון זה נובע משינויים בשיעורי ריבית, אשר משפיעים על שווי השוק של הנכסים בתיק הנוסטרו החברה. הסיכון עלול לגדול כאשר קיים שוני בין מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות וכתוצאה מהפרשי עיתוי בין מועד מדידת הנכסים וההתחייבויות.
- **שער חליפין** - סיכון זה נובע מתנודות בשערי חליפין למטבעות שונים, בהם יש לחברה אחזקה בנכסים (מניות, אג"חים, נדל"ן).
- **שינוי בשיעור האינפלציה** - מבטחים הפועלים בתחום ביטוח החיים, חשופים לסיכונים אינפלציה ודפלציה. האינפלציה מלווה לעתים קרובות בעליית שיעור הריבית, המורידה את ערך התוצאה של ההשקעות. במקרה של דפלציה או במידה ואינפלציה נמוכה מאוד נמשכת, שיעורי הריבית נוטים לרדת. לרשות חברות הביטוח עומדות מספר דרכים אפשריות להקלת סיכון האינפלציה, כגון: לגוון את השקעותיהן ולהשקיע בנוסף לנכסים, גם בנכסי קומודיטי, בנדל"ן ובאגרות חוב צמודות מדד. על פי מדיניות ההשקעות העדכנית של החברה, לפחות 10% מסך נכסי תיק הנוסטרו אלמנטרי ולפחות 80% מתיק הנוסטרו חיים, יהיו צמודי מדד. לעליית המדד תהייה השפעה חיובית על הנכסים הצמודים בתיק. פער המח"מ בתיק לא יהיה יותר מ-1.5 שנים של נכסים מול התחייבויות. סיכון השוק שחברות הביטוח חשופות אליו עולה ככל שהמתאם בין התשואה בשווקים הפיננסיים לבין התשואה על ההון העצמי, גבוה יותר. תשואה זו מושפעת מהכנסות החברה מדמי ניהול, ואלו מושפעות מביצועי השוק, כיוון שחברות הביטוח גובות דמי ניהול מהחיסכון המצטבר בשיעורים שונים בהתאם לסוגי הפוליסות ששווקו לאורך שנות החיתום. לדוגמא, בגין פוליסות מסוג משתתף ברווחים שהופקו עד סוף שנת 2003 נגבים מסכום החיסכון המצטבר דמי ניהול בשיעור 0.6% וכן עמלה בשיעור 15% מהרווח הריאלי.

2.2.2

מגמות בשער חליפין, אינפלציה וריבית

האינפלציה וציפיות האינפלציה: להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, האינפלציה בארבעת הרבעונים הקרובים תעמוד על כ-0.0. הירידה באינפלציה לשנת 2020 ביחס לתחזית הקודמת נובעת מההשלכות הכבדות הנובעות מהסגרים שממשלת ישראל הטילה על המשק בעקבות התפשטות נגיף הקורונה ברחבי הארץ. הירידה באינפלציה במהלך 2020 נובעת, בין היתר, מן הייסוף של שער החליפין, הן של הדולר והן של השקל, שהתרחש בחצי השנה האחרונה. הייסוף מיתן את קצב עליית מחירי המוצרים הסחירים. ההערכה ששוק העבודה, אשר מצבו קשה ביותר, יוסיף למתן את יכולת האינפלציה להרים ראש, לפחות עד סוף שנת 2020. עם זאת, ההערכה היא כי בשנת 2021 המשק יתאושש על רקע צפי להשתלטות מסוימת על המגפה, בד בבד עם יכולת טובה יותר "לחיות בצל הקורונה", ולכן הצפי הוא ששיעור האינפלציה יחזור לטריטוריה חיובית במהלך שנת 2021.

שער חליפין: ביחס לדולר חל ייסוף של כ-0.46% בסיכום הרבעון השלישי של שנת 2020; ביחס לאירו חל פחות של כ-1.57% בסיכום הרבעון השלישי של 2020.

ריבית: תוואי הריבית עודכן כלפי מטה בעקבות הירידה בתחזית האינפלציה והציפיות למדיניות מוניטרית מרחיבה בעולם. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, ריבית בנק ישראל תעמוד בעוד כשנה על 0%-0.1%. בנוסף, מעבר לרכישות המט"ח שבנק ישראל מבצע בשנים האחרונות, כיום, בנק ישראל רוכש גם אג"ח ממשלתי וקונצרני בשוק בהיקף של מיליארדי ש"ח מדי חודש, וזאת בכדי להשאיר את עלויות המימון במשק נמוכות וכך לנסות ולהקל על החברות לצאת ממשבר הקורונה באופן מהיר יותר.

⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - חשבונות לאומיים: אומדן שלישי לרבעון השני של שנת 2020.

⁵ בנק ישראל - התחזית המקרו כלכלית של חטיבת המחקר, ספטמבר 2020.

התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

נכון ליום 21 באוקטובר 2020, חלק מנכסי הסיכון בעולם עלו מתחילת השנה למרות מגפת הקורונה והשלכותיה הדרמטיות על הכלכלות. ההסבר העיקרי לכך הוא סיוע ממשלתי עצום, בהיקף של טריליוני דולרים בארה"ב. מדד ה-S&P500 עלה בכ-6.6% מתחילת השנה, הנאסד"ק 100 עלה בכ-33.7% מתחילת השנה, מדד ה-DAX ירד בכ-4.51% מתחילת השנה. עם זאת, מצב הבורסה בישראל שלילי באופן יחסי לשוק העולמי. מדד תל אביב 35 ירד בכ-19.4% מתחילת השנה, וזאת כאמור בניגוד למגמת העלייה שהציגו מרבית השווקים.

משבר הקורונה

2.3

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 החלה התפשטות מהירה של נגיף הקורונה ברחבי העולם ובמדינת ישראל, אשר הביאה לנקיטת צעדי התגוננות על-ידי הממשלות באמצעות הגבלות מסחר וצמצום פעילות עסקים. תהליך זה הוביל למגמות שליליות ופגיעה כלכלית נרחבת בשווקים הפיננסיים ("המשבר" או "משבר הקורונה").

בישראל, משבר הקורונה הביא לקטיעה של מגמת הצמיחה ובעקבות כך חלה ירידה בתוצר. למעלה משליש מהמשק הושבת, הצריכה הפרטית קטנה בצורה משמעותית ביחס לתקופה שטרם המשבר וכמעט למיליון עובדים תבעו דמי אבטלה. ההשפעה על ענפי המשק אינה אחידה וקיימת שונות ברמות ההתאוששות בין מגזרי הפעילות במשק. במהלך הרבעון השני לשנת 2020 בוטלו מרבית ההגבלות במשק ובמהלך הרבעון השלישי לשנת 2020 הוטל סגר נוסף, כאשר נכון למועד דוח זה טרם הוסרו כלל ההגבלות שהוטלו על המשק ואין ודאות כי מגמה זו תימשך ואם יהיה צורך בהחזרת ההגבלות (ואפילו הטלת סגר שלישי). לפיכך, קיים קושי להעריך את משך הזמן עד חזרת המשק לפעילות מלאה, אשר תלויה, בין היתר, במועד מציאת חיסון לנגיף.

כצעדים מונעים והגנתיים החליטה הנהלת החברה לפעול במספר מישורים על-מנת להתמודד עם השפעת נגיף הקורונה על פעילותה העסקית, וזאת על-ידי קיום הערכות מצב תכופות בפורום החירום, קיום הערכות מצב וישיבות תכופות של דירקטוריון החברה וועדות ההשקעה, נקיטת פעולות בהתאם לתוכנית החירום של החברה וביצוע פעולות לצמצום ומניעת הידבקות בקרב עובדי החברה ולקוחותיה, תוך שימוש בתשתיות ועבודה מרחוק והמשך הפעלת כלל התהליכים החיוניים הנדרשים בחברה בכדי ליתן שירות מלא ללקוחות.

במהלך חודש אפריל 2020 כלל עובדי החברה, לרבות הנהלה, הפחיתו את עלות משרתם ל-80% משרה. בנוסף, ביום 29 במרץ 2020 יו"ר הדירקטוריון וכלל הדירקטורים בחברה החליטו על הפחתה גורפת של 7.5% משכרם, וזאת לתקופה של 3 חודשים. בהמשך לכך, ביום 3 במאי 2020 החליטה הנהלת החברה על נקיטה בצעדים נוספים הקשורים בכוח האדם והמבנה הארגוני של החברה. במסגרת זו, הוחלט על סיום העסקתם של כ-7% ממצבת עובדי החברה וביצוע התאמות שתיערכנה בהסכמי ההתקשרות עם ספקי החברה (הפחתה מהתמורה או סיום מיידי של ההתקשרות).

נכון למועד פרסום הדוח, כלל עובדי החברה חזרו לשגרת עבודה מלאה, תוך יצירת "קפסולות" מוגדרות (קבוצות עובדים), כאשר בחלק מהמחלקות ישנה חלופה בין הקפסולות השונות לעבודה מרחוק ועבודה מהמשרד, לסירוגין.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח כללי

במהלך תקופת הדוח והחל מהרבעון השני, חלה ירידה של כ-13% ברכישת מוצרים בתחום ביטוח כללי למול התקופה המקבילה אשתקד, אשר מיוחסת בין היתר לטיוב התיק, העלאת תעריפים, התגברות התחרות בשוק הרכב והשלכות המשבר. מאידך, נרשמו בחודשים אלו ירידות בהיקף התביעות במספר ענפי ביטוח.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח חיים ובריאות

במהלך תקופת הדוח והחל מהרבעון השני, נרשמה ירידה בגביית הפרמיות השוטפות, בעיקר במוצר "ביטוח מנהלים", בשיעור של כ-15%, המיוחסת בעיקרה לירידה בשיעור התעסוקה במשק בשל המשבר. החברה פעלה לאפשר למבוטחיה שיצאו לחל"ת לשמר כסויים ביטוחיים בריסק זמני מתוך כספי התגמולים לתקופה של עד 12 חודשים. מבוטחים שיצאו לחל"ת קיבלו 3 חודשים ריסק זמני על חשבון החברה. בתחום הפרט, החברה גילתה גמישות בהנחות ובדחיית תשלומי הריסק וגבייה בתשלומים. במהלך הרבעון הראשון של 2020, במוצר החיסכון הטהור "בסט אינווסט" המגמה העיקרית של המבוטחים הייתה הסטת כספים למסלולים סולידיים ובנוסף, חל גידול של כ-100% במשיכות כספים נזילים על-ידי מבוטחים במוצרים אלה, מגמה אשר נבלמה במהלך הרבעון השני של 2020 עם התאוששות השווקים, לצד גידול של כ-50% בגיוסי הכספים הנזילים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים - ראה באור 3(ד) לדוחות הכספיים.

היבטים הנוגעים להשקעות החברה

חלק ניכר מתיק הנכסים של החברה מושקע בניירות ערך סחירים ומושפע מתנודתיות שוק ההון. החל מסוף חודש פברואר 2020 ועד לסוף חודש מרס 2020, חלו ירידות חדות בשווקים הפיננסיים, שהשפיעו לרעה על תיק הנוסטרו של החברה וכן על תיק ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים, אשר להן השפעה על המרווח הפיננסי ועל ההכנסות מדמי הניהול להם זכאית החברה ממבוטחיה. ירידת הערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, ליום 31 במרס 2020 הסתכמה בסך של כ-44 מיליון ש"ח לפני מס מזה כ-31 מיליון ש"ח נובע מתיק ניירות הערך הסחירים.

החל מחודש אפריל 2020, בעקבות עלייה בשווקי ההון שנמשכה גם במהלך הרבעון השלישי לשנת 2020, קוזזו כל הפסדי תיק הנוסטרו ואף נרשמה עליית ערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, בסה"כ בתקופת הדוח עליית הערך בתיק ההשקעות הסתכמה בסך של כ-6 מיליון ש"ח לפני מס, אשר נובע בעיקרו מהתיק הסחיר. כמו-כן, בעקבות המשך התאוששות השווקים, החברה החלה ברבעון הנוכחי לגבות דמי ניהול משתנים בפוליסות ביטוח חיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004.

נכון למועד פרסום דוח זה, בעקבות המשך התאוששות השווקים, התיק הסחיר המשיך לרשום רווחים כך שלאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח עמדו הרווחים על כ-13 מיליון ש"ח בתיק הנוסטרו של החברה (בניכוי הפחתות ערך של נכסים לא סחירים).

באשר לנכסיה הלא סחירים של החברה בתיק הנוסטרו, החברה בחנה את השפעתה של המגיפה על השווי ההוגן של נכסים אלו. בכל הקשור לנכסי הנדל"ן להשקעה של החברה בהתאם להערכות שנתקבלו ממערכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, החברה ביצעה שינוי בשיעורי ההיוון שעמדו בבסיס הערכות השווי של נכסי החברה ליום 31 בדצמבר 2019 באופן נקודתי במקומות בהם החברה צופה כי ההקלות אשר ניתנות לשוכרים צפויות להתארך. בנוסף, החברה ביצעה הפחתה משווי נכסי הנדל"ן המניב, בהתאם לצפי ההקלות הצפויות בנוגע לתקבולי דמי השכירות, אשר באה לידי ביטוי בדוחות כספיים אלה.

ביחס להשקעות פיננסיות לא סחירות אחרות, לרבות קרנות השקעה, והערכות שווי השקעות ריאליות, החברה בחנה את הצורך בירידת ערך באותן השקעות בהן נתגלו סממנים לירידת ערך ובמקרה הצורך קיבלה עדכון להערכות השווי ובנוסף השתמשה במידע הזמין ביותר שברשותה וביצעה הפחתת ערך בדוחות הכספיים בהתאם.

השפעת התוצאות על יחס כושר הפירעון

בכל הקשור לעמידה בדרישות ההון הנדרש בהתחשב בהוראות הפריסה בתקופה שלאחר מועד הדיווח, להערכת החברה, על אף ההשלכות של משבר זה שחלקן שליליות היא עומדת בדרישות אלו (לפרטים נוספים - ראה באור 4 לדוחות הכספיים).

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא את השפעת משבר נגיף הקורונה על תוצאות החברה, בין היתר, עקב חוסר הוודאות בדבר משכו של המשבר, עוצמתו והשפעותיו על המשק, הן הישראליות והן הגלובליות ולצעדים נוספים שיינקטו על-ידי הממשלות והבנקים המרכזיים עקב התנודתיות בשוקי ההון. לפרטים נוספים אודות השלכות משבר הקורונה על פעילות החברה - ראה באור 1(ד) לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תובענות ייצוגיות שהוגשו בקשר עם משבר הקורונה - ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

ההערכות בדבר השפעות משבר נגיף הקורונה על תוצאות החברה והצפי שלה לירידה בהכנסות העתידיות הינן בגדר מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. המידע כאמור מבוסס, בין היתר, על הערכות ואומדנים של החברה, נכון למועד דיווח זה, בהסתמך על הפרסומים בארץ ובעולם בנושא זה, אשר התממשותם אינה וודאית ואינה בשליטת החברה וכן על הנחיות הגורמים המוסמכים במדינת ישראל ומחוצה לה, אשר עשויות להשתנות מעת לעת. הערכות החברה עשויות שלא להתממש או להתממש באופן שונה מהותית, בין היתר, ככל שיחולו שינויים בהנחיותיהם של הגורמים המוסמכים בארץ ובעולם.

3. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

להלן יפורטו שינויים ואירועים מהותיים שאירעו בעסקי החברה בתקופת הדוח, אשר לא תוארו בדוח התקופתי ו/או בדוחות הרבעוניים לשנת 2020:

3.1 תגמול מ"מ יו"ר דירקטוריון החברה

ביום 26 באוגוסט 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר קבלת אישור ועדת התגמול, את עדכון הגמול של מר יצחק קאול, דירקטור בחברה, המשמש כממלא מקום יו"ר דירקטוריון החברה, כך שבגין השתתפותו בשיבות הדירקטוריון יהיה זכאי לסכום המרבי הקבוע בתקנות החברות (כללים) בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני, התש"ס-2000. ההתקשרות אושרה בהתאם לסעיף 1א לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), התש"ס-2000.

3.2 עסקאות עם בעל השליטה

במהלך תקופת הדוח החברה ביצעה עסקאות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה היה עניין באישורו, כמפורט להלן:

3.2.1 ביום 26 באוגוסט 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, את עדכון תנאי העסקתו של מר אלעד אלעזרא, בנו של יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, כך שבנוסף לתפקידו בניתוח וניהול ביג דאטה בתחום הדיגיטל בהיקף משרה של 60%, ירכז את תחום הביג דאטה במחלקת השקעות, בהיקף משרה נוסף של 40%. בהתאם, מר אלעד אלעזרא יהיה זכאי לשכר חודשי של 21,626 ש"ח (ברוטו) (שכר שנתי בסך של 259,512 ש"ח), 37,588 ש"ח עלות מעביד כוללת (סך שנתי של 451,053 ש"ח) וכן לתנאים סוציאליים ואחזקת רכב (לפרטים נוספים - ראה תקנה 18)22 בפרק הרביעי לדוח התקופתי).

3.2.2 ביום 29 ביולי 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, תוספת להסכם השכירות בין פנינת אפרידר לבין אפרידר, לפיה אפרידר תשכור שטח נוסף של 125 מ"ר במרכז המסחרי "מרכז אפרידר", בתמורה ל-60 ש"ח למ"ר (לפרטים נוספים - ראה תקנה 19)22 בפרק הרביעי לדוח התקופתי).

3.2.3 בשל השפעות משבר הקורונה על צדדים קשורים לחברה, השוכרים ממנה נכסי נדל"ן, ביום 29 ביולי 2020 אישר דירקטוריון החברה מתן הקלות, כפי שיפורט להלן, וזאת לאחר שוועדת הביקורת דנה בהן וסיווגה אותן כעסקאות שאינן חריגות הנעשות בתנאי שוק:

3.2.3.1.1 אלבר ציי רכב: הנחה בדמי שכירות של סוכנות הארלי דוידסון בגין חודש אפריל 2020, המהווה הנחה בשיעור של 30% מדמי השכירות החודשית וכן הנחה בדמי השכירות של מוקד הלקוחות של אלבר ציי רכב בגין חודש אפריל 2020, המהווה הנחה של 30% מדמי השכירות החודשית.

3.2.3.1.2 מרינה הול אשקלון בע"מ ("מרינה הול"): הנחה מלאה בדמי השכירות והניהול של אולם האירועים "דולוס" בגין מחצית חודש מרס וחודשים אפריל-יולי 2020 ובנוסף, הנחה בשיעור של 50% מדמי השכירות לחודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, ובהתאם הקפאת מנגנון תשלום לפי אחוז מפדיון עד לסוף חודש ספטמבר 2020.

3.2.4 ביום 9 ביולי 2020 החברה דיווחה כי מר אלי אלעזרא פנה ביוזמתו לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ("הממונה") בהצעה להסדר רצוני זמני ("ההסדר הרצוני"), לפיו עד למועד השימוע וקבלת ההחלטה הסופית של הפרקליטות בעניינו ("תקופת הביניים"), תפעל החברה כדלקמן: (א) מר יצחק קאול, המכהן כיום כדירקטור בחברה, יתמנה כממלא מקום של מר אלעזרא במעמדו כיו"ר הדירקטוריון; (ב) מר קאול ינהל את ישיבות הדירקטוריון של החברה; (ג) מר אלעזרא, במעמדו כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון של החברה, לא יטול חלק בישיבות הדירקטוריון ולא ישתתף בהצבעות; ו-(ד) ככל שבמהלך תקופת הביניים יקוימו יותר מארבע (4) ישיבות של הדירקטוריון, הממונה יעניק למר אלעזרא ולחברה הקלה שתאפשר את יישומו של ההסדר הרצוני בהתאם להוראות סעיף 20(א) לחוזר גופים מוסדיים 31-9-2018 "דירקטוריון גוף מוסדי". בתום תקופת הביניים, בשים לב לתוצאות השימוע שיערך בפני הפרקליטות, יקוים דיון עם הממונה.

4. אירועים מהותיים לאחר תאריך המאזן

4.1.1 ביום 26 בנובמבר 2020 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח שמקורו ברווחי שערך אשר עמדו על סך של 25 מיליון ש"ח (ברוטו) לפני ההפרשה להתחייבות למס בספרים. כמו כן, אישר דירקטוריון החברה, כי יפעל בהתאם לעקרונות המפורטים בהסדר המס כמפורט בסעיף 4.1.5 להלן, כך שחבות המס בגין החלוקות תשולם על-ידי החברה ועל-ידי פנינת אפרידר, ותעמוד על סך כולל של כ-5.6 מיליון ש"ח.

4.1.2 ביום 18 בנובמבר 2020 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות החברה את עדכון מדיניות התגמול של החברה.

4.1.3 ביום 16 בנובמבר 2020 פרסמה חברת הדירוג מדרוג בע"מ, דוח דירוג לפיו הותירה על כנם את דירוג A3 לאיתנות הפיננסית של החברה ודירוג Baa2 לכתבי ההתחייבות הנדחים שהחברה הפיקה. אופק הדירוג שונה מחיובי ליציב (לפרטים נוספים - ראה באור 18 (י) לדוחות הכספיים השנתיים).

⁶ חברה בבעלות ה"ה דורית הנר, יחיאל אלעזרא, שי אלעזרא ודביר אלעזרא, אחיו ואחיינו של מר אלי אלעזרא, בהתאמה.

- 4.1.4 ביום 28 באוקטובר 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, מתן הקלות בדמי השכירות והניהול לחברת מרינה הול. בהתאם לכך, מרינה הול תהא פטורה מתשלום דמי שכירות ודמי ניהול חודשיים וזאת עד לפתיחת אולמות האירועים. יחד עם זאת, ככל ומרינה הול תהא זכאית לפיצוי מהמדינה, יהיה עליה לשפות את החברה בגין אי תשלום דמי הניהול. בנוסף, החברה תוותר על תשלום מחצית מדמי השכירות בגין חודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, כמצוין בסעיף 3.2.3.1.2 לעיל.
- 4.1.5 ביום 28 באוקטובר 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת, את התקשרות החברה ופנינת אפרידר בהסדר שומות חלקי עם פקיד השומה, בגין חלוקות דיבידנדים בהיקף כולל של כ-85 מיליון ש"ח, אשר בוצעו בין השנים 2017 ועד מחצית שנת 2019 ("החלוקות"), ושמקורם ברווחי שערך אשר עמדו על הסך (ברוטו) של 110 מיליון ש"ח לפני ההפרשה להתחייבות למס בספרים ("ההסדר" או "הסדר המס"). בד בבד לאישור הסדר המס ובכפוף לאישור עתידי של רשויות המס, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כי החברה תהא רשאית לפעול בהתאם לאותם עקרונות המפורטים בהסדר המס גם בחלוקות הבאות, ככל שתהיינה מרווחי שערך, לתקופה של שלוש שנים ממועד האישור; וזאת, בכפוף לכך כי הדירקטוריון יקבע בהקשר להסדר מול הרשות ביחס לחלוקה עתידית כאמור כי אין שינוי מהותי בין הסדר המס ביחס לכל חלוקה לבין הסדר המס שאושר כאמור בדוח זה לעיל. לפרטים נוספים ראה באור 8(ד) לדוחות הכספיים.
- 4.1.6 ביום 28 באוקטובר 2020 אישר דירקטוריון החברה את דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי שלה ליום 31 בדצמבר 2019.
- 4.1.7 ביום 18 באוקטובר 2020 התקבלה אי התנגדותו של הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון להתקשרות בהסכם עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל"), לפיו הראל תעניק לחברה שירותי תפעול וכן שירותי בית תוכנה ושירותי לשכת שירות עבור תיק ביטוח החיים של החברה (לפרטים נוספים - ראה סעיף 3.3 לדוח הדירקטוריון ליום 30 ביוני 2020).

5. הסבר הדירקטוריון למצב עסקי החברה

5.1 מצב כספי

5.1.1 להלן נתונים עיקריים מהדוחות על המצב הכספי (במיליוני ש"ח):

31.12.2019	30.09.2019	30.09.2020	
344.9	331.7	345.5	סה"כ הון
3,682.1	3,680.8	3,622.5	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
15,188.6	13,687.3	16,917.4	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
1,016.2	1,432.2	816.9	התחייבויות אחרות
20,231.8	18,800.3	21,702.3	סה"כ התחייבויות
14,269.0	12,882.6	15,287.5	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,008.8	1,881.3	1,694.4	השקעות פיננסיות אחרות
4,298.9	4,368.1	5,065.9	נכסים אחרים
20,576.7	19,132.0	22,047.8	סה"כ מאזן

5.1.2 הון

ההון לתאריך הדוח הסתכם לסך של כ-345.5 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-344.9 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. השינוי בהון נובע מרווח כולל לאחר מס לתשעת החודשים בתקופת הדוח בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח. לעניין משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ראה סעיף 9 להלן.

5.1.3 רווח והפסד - נתונים עיקריים דוחות כספיים מאוחדים (במיליוני ש"ח):

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
	2019	2019	2020	2019	2020	2020/2019	
							ביטוח כללי
							פרמיות שהורווחו ברוטו
1,171.6	(3.5)	305.7	295.0	4.1	869.0	904.5	
790.6	(6.2)	208.3	195.3	2.3	588.4	602.2	פרמיות שהורווחו בשייר
63.2	148.6	10.7	26.6	(68.3)	69.5	22.0	רווח כולל לפני מס ממגזר ביטוח כללי

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר			
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	
	השינוי באחוזים 2020/2019			השינוי באחוזים 2020/2019			
							ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך
539.9	(8.7)	122.1	111.5	(13.1)	412.8	358.9	פרמיות שהורווחו ברוטו
464.0	(3.5)	102.7	99.1	(6.8)	353.5	329.6	פרמיות שהורווחו בשייר
128.4	32.2	29.8	39.4	16.9	85.3	99.7	הכנסות מדמי ניהול בביטוח חיים
(15.2)	94.6	(18.4)	(1.0)	40.1	(27.9)	(16.7)	רווח (הפסד) כולל לפני מס ממגזר ביטוח חיים
48.0	**	(7.7)	25.6	(87.3)	41.6	5.3	סה"כ רווח (הפסד) ממגזרי פעילות
							פריטים שלא יוחסו למגזרי הפעילות
32.8	(18.5)	5.4	4.4	(43.0)	19.3	11.0	רווחים מהשקעות נטו, הכנסות מימון והכנסות אחרות
(4.8)	(70.6)	(1.7)	(0.5)	(24.0)	(5.0)	(3.8)	הוצאות הנהלה וכלליות
(15.8)	11.1	(3.6)	(4.0)	(4.2)	(11.9)	(11.4)	הוצאות מימון
12.2	*	0.1	(0.1)	(27.5)	2.4	(4.2)	סה"כ רווח (הפסד) כולל מפריטים שלא יוחסו
60.2	**	(7.6)	25.5	(97.5)	44.0	1.1	סה"כ רווח (הפסד) כולל, לפני מס
43.7	**	(3.9)	16.0	(98.0)	30.6	0.6	סה"כ רווח (הפסד) כולל, נטו ממס

* מעבר מרווח להפסד
**מעבר מהפסד לרווח

תוצאות התפתחות הרווח/ ההפסד הכולל:

תוצאות מגזרי הפעילות בהם עוסקת החברה (ביטוח כללי וחיים), הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס בסך של כ-5.3 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-41.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הינו 25.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד כולל לפני מס של 7.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר ממגזר ביטוח כללי כתוצאה מקיטון בהכנסות שנרשמו בתיק השקעות הנוסטרו בעקבות משבר הקורונה בסך של כ-57.6 מיליון ש"ח (ראה סעיף 2.3 לדוח זה). מנגד, חלה עלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון, השפעת הוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות והשינוי בממד המחירים לצרכן, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-7.6 מיליון ש"ח בשייר, וזאת לעומת הגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בכ-30.0 מיליון ש"ח בשייר בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה נוספת לקיטון ברווח הינה בעקבות פסיקת בית המשפט העליון שניתנה במהלך הרבעון השני לשנת 2019, בעניין ריבית המשמשת להיוון תגמולי ביטוח בשל נזק לגוף בנזיקין, לפיה שעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 3% (להלן: "פס"ד וינוגרד 2019"), אשר הביא להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-28.8 מיליון ש"ח בשייר בתקופת הדוח אשתקד, לעומת קיטון בהתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-13.4 מיליון ש"ח בשייר ברבעון הנוכחי, וזאת כתוצאה ממתן פסק דין נוסף של בית המשפט העליון מיום 17 בספטמבר 2020 ("פס"ד וינוגרד 2020"), לפיו נקבעו סכומי הפיצוי שנפסקו מהמוסד לביטוח לאומי, אשר יחושבו לפי ריבית היוון בשיעור של 3%.

הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נבע בעיקר מהמשך הגאות בשוקי ההון לצד העובדה שברבעון המקביל אשתקד החברה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בכל מגזרי הפעילות, וזאת כתוצאה מירידת עקום ריבית חסרת הסיכון אשר לפיו מהונת ההתחייבויות הביטוחיות, בעיקר במוצר סיעודי במגזר ביטוח חיים, שבו במסגרת "בדיקת נאותות העתודות" (LAT) הוגדלו העתודות הביטוחיות בכ-19 מיליון שקלים, בשונה מהרבעון הנוכחי, בו לא חל שינוי משמעותי בעקום הריבית בו הוגדלו העתודות בכ-4 מיליון שקלים בלבד.

ההפסד הכולל לפני מס מסעיפים שלא יוחסו למגזרי פעילות הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-4.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-2.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. המעבר מרווח להפסד נובע בעיקר מקיטון בהכנסות מהשקעות.

בתקופת הדוח, הסתכם הרווח הכולל לפני מס לסך של כ-1.1 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ-44.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לאחר מס הסתכם בתקופת הדוח לסך של כ-0.6 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לאחר מס בסך של כ-30.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

5.1.3.1 ניתוח מגזר ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

ביטוח חיים	מיליוני ש"ח	שינוי באחוזים
פרמיות שהורווחו ברוטו		
1-9/2020	358.9	(13.1)
1-9/2019	412.8	(12.3)
7-9/2020	111.5	(8.7)
7-9/2019	122.1	(24.3)
רווח (הפסד) לפני מס		
1-9/2020	(16.6)	42.8
1-9/2019	(29.0)	4,733.3
7-9/2020	(1.0)	94.7
7-9/2019	(18.7)	1,977.8
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס		
1-9/2020	(16.7)	40.1
1-9/2019	(27.9)	1,450.0
7-9/2020	(1.0)	94.6
7-9/2019	(18.4)	1,944.4

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים בדבר רווחי השקעות ותשואות למבטוחים להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי ההשקעות נטו, שנוקפו למבטוחים בפוליסות תלויות תשואה דמי הניהול המחושבים בהתאם להנחיות הממונה, על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח:

1-12/2019	7-9/2019	7-9/2020	1-9/2019	1-9/2020	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
1,527.8	194.0	546.9	1,052.5	(216.0)	רווחי השקעות שנוקפו למבטוחים לאחר דמי ניהול
128.4	29.8	39.4	85.3	99.7	סה"כ דמי ניהול

התשואות הנומינליות בפוליסות המשתתפות ברווחים בשל פוליסות שהוצאו משנת 1992 ואילך (קרו "י") היו כדלקמן:

1-12/2019	7-09/2019	7-9/2020	1-9/2019	1-9/2020	
%	%	%	%	%	
13.80	0.91	5.27	8.16	2.49	תשואה ברוטו
0.60	0.15	0.15	0.45	0.45	דמי ניהול קבועים
1.53	0.23	0.40	0.67	0.40	דמי ניהול משתנים
11.44	0.51	4.72	6.98	1.65	תשואה נטו למבטוח

התשואות הנומינליות בפוליסות שהוצאו משנת 2004 ואילך (במסלול ההשקעה "מסלולית כללית") היו כדלקמן:

1-12/2019	7-09/2019	7-9/2020	1-9/2019	1-9/2020	
%	%	%	%	%	
13.74	1.21	4.75	8.26	2.02	תשואה ברוטו
0.79	0.19	0.20	0.59	0.58	דמי ניהול קבועים
12.86	0.99	4.55	7.63	1.44	תשואה נטו למבטוח

ניתוח מגזר פעילות ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

בתקופת הדוח, הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס של כ-16.7 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס בסך של כ-27.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי לשנת 2020 הסתכמו תוצאות מגזר ביטוח חיים בהפסד כולל לפני מס בסך של כ-1.0 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד כולל לפני מס של כ-18.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהפסד נובע בעיקרו מהפרשה שנרשמה בתקופת הדוח בסכום של כ-16.3 מיליון ש"ח במוצר סיעודי בעקבות ירידת עקום ריבית חסרת סיכון במסגרת "בדיקת נאותות העתודות" (LAT) (מזה ברבעון הנוכחי הפרשה בסכום של כ-3.7 מיליון ש"ח), אשר מותנה בעקבות פרסום תיקון להוראות החוזר לעניין מדידת ההתחייבויות בכל הקשור לשימוש בפרמיית האי נזילות במוצר סיעודי, אשר הקטינה את ההפרשה ברבעון הראשון לשנת 2020 בסכום של כ-8.9 מיליון, לעומת 18.9 מיליון ש"ח כפי שנרשמה לראשונה ברבעון המקביל אשתקד. בנוסף, אשתקד עדכנה החברה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות לגמלאות עתידיות וגמלאות בתשלום בסך של כ-4.2 מיליון ש"ח בעקבות פרסום חוזר בעניין "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי התמותה לחברות ביטוח" (בוצע ברבעון 2, 2019).

בנוסף, בתקופת הדוח, עקב תזויות בריבית בשווקים, עודכנו לוחות הריבית להיוון העתודות בפוליסות עם אופציה לגמלה עתידית ועל גמלאות בתשלום בפוליסות מבטיחות תשואה. מסיבה זו עודכנו העתודות הביטוחיות בסכום של כ-0.8 מיליון ש"ח בתקופת הדוח (ברבעון הנוכחי גידול בסכום של כ-0.4 מיליון ש"ח), לעומת עליה של כ-5.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ברבעון המקביל אשתקד כ-3.4 מיליון ש"ח).

בתקופת הדוח, החברה גבתה דמי ניהול משתנים בסך של כ-6.3 מיליון ש"ח, אשר נגבו לראשונה רק ברבעון הנוכחי, לעומת 10.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (מזה כ-3.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד). בנוסף, בתקופת הדוח חל קיטון ברווח מהשפעות מסיכון הנובע בעיקר מקיטון בפרמיות כתוצאה מקיטון בתיק הביטוחי, מירידה זמנית בגביית פרמיות בביטוחי המנהלים כתוצאה מיציאת חלק מהמבוטחים לחל"ת וכן מקיטון בחלק מבטחי המשנה בתביעות. הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-358.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-412.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-13.1%. ברבעון הנוכחי, הפרמיות שהורווחו עמדו על סכום של כ-111.5 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-122.1 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-8.7%. הקיטון בהיקף הפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקר מירידה בפרמיה השוטפת בפוליסות ביטוחי מנהלים, וזאת בהמשך להחלטת החברה על הפסקת שיווק ביטוחי מנהלים וכן מירידה זמנית בגביית פרמיות בביטוחי המנהלים כתוצאה מיציאת חלק מהמבוטחים לחל"ת בשל משבר הקורונה.

סכומי הפדיונות בתקופת הדוח הסתכמו בכ-251.1 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-278.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-9.9%. שיעור הפדיונות במונחים שנתיים ביחס לממוצע עתודות ביטוח חיים ברוטו ליום 30 בספטמבר 2020 וליום 30 בספטמבר 2019 היו כ-7.21% וכ-7.31%, בהתאמה.

5.1.3.2 ניתוח תחום ביטוח כללי לפי ענפים: רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר (במיליוני ש"ח):

אחוז מסה"כ תקופת הדוח		השינוי באחוזים בין תקופות הדוחות	לתקופת הדוח 1 בינואר עד 30 בספטמבר		
2019	2019	2020/2019	2019	2020	
רכב חובה					
25.7	26.2	(3.9)	254.9	244.9	פרמיות ברוטו
10.5	10.8	(5.6)	70.1	66.2	פרמיות שייר
22.6	0.9	(98.7)	15.7	0.2	רווח (הפסד) כולל לפני מס
רכב רכוש					
38.5	37.7	(7.9)	382.3	352.2	פרמיות ברוטו
56.2	54.9	(10.1)	375.2	337.2	פרמיות שייר
36.7	47.7	(58.8)	25.5	10.5	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			74.2	75.6	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			73.7	73.9	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			97.2	98.5	ברוטו/שייר Combined ratio באחוזים (3)
			96.8	97.4	שייר Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענף חבויות					
14.8	15.2	(3.0)	146.7	142.3	פרמיות ברוטו
20.1	21.1	(3.4)	134.4	129.8	פרמיות שייר
20.5	19.1	(70.6)	14.3	4.2	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
21.0	20.9	(6.3)	208.8	195.6	פרמיות ברוטו
13.2	13.2	(7.5)	88.0	81.4	פרמיות שייר
20.1	32.3	(49.3)	14.0	7.1	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			53.8	57.2	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			51.4	52.9	בשייר Loss ratio באחוזים (2)
			82.4	86.6	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			87.4	92.6	בשייר Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	(5.8)	992.6	935.0	פרמיות ברוטו
100	100	(8.0)	667.7	614.5	פרמיות שייר
100	100	(68.3)	69.5	22.0	רווח (הפסד) כולל לפני מס

*מעבר מהפסד לרווח

- (1) תשלומים ושינוי בתלויית ברוטו פרמיה מורוחת ברוטו
- (2) תשלומים ושינוי בתלויית שייר פרמיה מורוחת שייר
- (3) תשלומים ושינוי בתלויית ברוטו+ הוצאות ועמלות פרמיה מורוחת ברוטו
- (4) תשלומים ושינוי בתלויית שייר+ הוצאות ועמלות פרמיה מורוחת שייר

אחוז מסה"כ לרבעון		השינוי באחוזים בין הרבעונים 2019/2020	לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר		
2019	2020		2019	2020	
רכב חובה					
23.9	21.8	(17.7)	69.4	57.1	פרמיות ברוטו
9.9	9.0	(16.8)	19.0	15.8	פרמיות שייר
5.6	19.9	783.3	0.6	5.3	רווח כולל לפני מס
רכב רכוש					
37.2	35.9	(12.7)	107.7	94.0	פרמיות ברוטו
54.5	51.6	(13.7)	104.9	90.5	פרמיות שייר
32.7	33.1	151.4	3.5	8.8	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			74.1	74.0	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			75.1	70.6	שייר Loss ratio באחוזים (2)
			98.6	98.5	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			99.9	95.6	שייר Combined ratio באחוזים (4)
ביטוח כללי אחר					
ענפי תבויות					
15.6	17.8	2.9	45.2	46.5	פרמיות ברוטו
21.4	24.2	3.4	41.1	42.5	פרמיות שייר
28.0	29.7	163.3	3.0	7.9	רווח (הפסד) כולל לפני מס
ענפי רכוש אחרים					
23.3	24.5	(4.9)	67.4	64.1	פרמיות ברוטו
14.2	12.5	(2.9)	27.4	26.6	פרמיות שייר
33.7	17.3	27.8	3.6	4.6	רווח (הפסד) כולל לפני מס
			47.9	48.1	ברוטו Loss ratio באחוזים (1)
			47.4	43.7	בשייר Loss ratio באחוזים (2)
			78.7	78.4	ברוטו Combined ratio באחוזים (3)
			90.4	85.2	בשייר Combined ratio באחוזים (4)
סה"כ					
100	100	100	289.8	261.7	פרמיות ברוטו
100	100	100	192.4	175.4	פרמיות שייר
100	100	100	10.7	26.6	רווח כולל לפני מס

*מעבר מהפסד לרווח

- (1) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו
פרמיה מורוחת ברוטו
- (2) תשלומים ושינוי בתלויות שייר
פרמיה מורוחת שייר
- (3) תשלומים ושינוי בתלויות ברוטו + הוצאות ועמלות
פרמיה מורוחת ברוטו
- (4) תשלומים ושינוי בתלויות שייר + הוצאות ועמלות
פרמיה מורוחת שייר

ניתוח ענפי פעילות ביטוח כללי (רכב חובה, רכב רכוש וביטוח כללי אחר)

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-935.0 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-992.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-5.8%. ברבעון הנוכחי, הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-261.7 מיליון ש"ח, לעומת 289.8 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-9.7%. הקיטון נובע מירידה במכירות, בעיקר כתוצאה ממשבר הקורונה (ראה סעיף 2.3 לדוח זה).

בענפי פעילות ביטוח כללי, נרשם בתקופת הדוח רווח כולל לפני מס בסך כ-22.0 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-69.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי נרשם רווח כולל לפני מס של כ-26.6 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ-10.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מקיטון בהכנסות שנרשמו בתיק השקעות הנוסטרו בעקבות משבר הקורונה בסך של כ-57.6 מיליון ש"ח (ראה סעיף 2.3 לדוח זה). מגד, חלה עלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון, השפעת הוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות והשינוי במדד המחירים לצרכן, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-7.6 מיליון ש"ח בשייר, וזאת לעומת הגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בכ-30.0 מיליון ש"ח בשייר בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה נוספת לקיטון ברווח הינה בעקבות פס"ד וינוגרד 2019 ופס"ד וינוגרד 2020 כמפורט לעיל. בנוסף, הקיטון ברווח הושפע מנזקי טבע שאירעו ברבעון הראשון לשנת 2020 והביאו לגידול בתשלומי תביעות ושינוי בהתחייבויות התלויות בסך של כ-9.2 מיליון ש"ח בשייר.

הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע בעיקר מפס"ד וינוגרד 2020 כמתואר לעיל.

ענף פעילות רכב חובה

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף רכב חובה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-244.9 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-254.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-3.9%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-57.1 מיליון ש"ח, לעומת כ-69.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-17.7%.

בתקופת הדוח תוצאות הענף הסכמו ברווח כולל לפני מס של 0.2 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ-15.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי הסתכמו תוצאות הענף ברווח כולל לפני מס של כ-5.3 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ-0.6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מירידה ברווחי השקעות שנרשמו בתיק הנוסטרו בעקבות משבר הקורונה בסך של כ-2.9 מיליון ש"ח (ראה סעיף 2.3 לדוח זה), לעומת רווחים של כ-22.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מנגד, חלה עלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון, השפעת הוראות הממונה לעניין מדידת ההתחייבויות - פרמיית אי נזילות והשינוי במדד המחירים לצרכן, אשר הקטינו את ההתחייבויות הביטוחיות בכ-3.9 מיליון ש"ח בשייר, וזאת לעומת הגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בכ-15.5 מיליון ש"ח בשייר בתקופה המקבילה אשתקד. השפעה נוספת לקיטון ברווח הינה בעקבות פסי"ד וינוגרד 2020, בעקבותיו הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-8.4 מיליון ש"ח בשייר, לעומת הקטנה של כ-17.8 מיליון ש"ח בשייר בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות פסי"ד וינוגרד 2019. עיקר הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע ממתן פסי"ד וינוגרד 2020 בעקבותיו הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-8.4 מיליון ש"ח לפני מס.

ענף פעילות רכב רכוש

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-352.2 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-382.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-7.9%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות ברוטו בכ-94.0 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-107.7 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-12.7%. הקיטון נובע מטיוב התיק, העלאת תעריפים, התגברות התחרות בשוק הרכב וכתוצאה ממשבר הקורונה (ראה סעיף 2.3 לדוח זה). תוצאות ענף פעילות רכב רכוש הסתכמו בתקופת הדוח ברווח כולל לפני מס בסך של כ-10.5 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-25.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הנוכחי הסתכמו תוצאות הענף ברווח כולל לפני מס בסך של כ-8.8 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של 3.5 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקר מירידה ברווחי השקעות בעקבות משבר הקורונה (ראה סעיף 2.3 לדוח זה). הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע בעקבות שיפור תהליכים חיתומיים, העלאת תעריפים וירידה בתביעות.

ביטוחי הרכוש (ללא רכב)

ההכנסות מפרמיות ברוטו במגזר פעילות ביטוחי הרכוש (ללא רכב) הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-195.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-208.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-6.3%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-64.1 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-67.4 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-4.9%. הרווח הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-7.1 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-14.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הסתכם לסך של כ-4.6 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ-3.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נובעת בעיקר מנזקי הטבע שהתרחשו ברבעון הראשון לשנת 2020 והביאו לגידול בתשלומי תביעות ושינוי בהתחייבויות התלויות בסך של כ-7.2 מיליון ש"ח וכן מקיטון ברווחי מהשקעות. הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע בעיקר משיפור חיתומי בענף הדירות.

ביטוח חבויות

ההכנסות מפרמיות ברוטו בענף ביטוח חבויות הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-142.3 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-146.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-3%. ברבעון הנוכחי הסתכמו ההכנסות מפרמיות בכ-46.5 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-45.2 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ-2.9%.

הרווח הכולל לפני מס מתחום זה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-4.2 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-14.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל לפני מס ברבעון הנוכחי הסתכם לסך של כ-7.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח כולל לפני מס בסך של כ-3.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקרו מירידה ברווחי השקעות כתוצאה ממשבר הקורונה, אשר מותנה עם השפעת עליית עקום ריבית חסרת הסיכון, לפיה מהוונות ההתחייבויות הביטוחיות, אשר הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות לעומת עליית עקום ריבית חסרת הסיכון אשתקד. השפעה נוספת לקיטון ברווח הינה בעקבות פס"ד וינוגרד 2020, בעקבותיו הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-5.0 מיליון ש"ח בשייר, לעומת הקטנה של כ-11.0 מיליון ש"ח בשייר בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות פס"ד וינוגרד 2019.

עיקר הגידול ברווח ברבעון הנוכחי לעומת הרבעון המקביל אשתקד נובע ממתן פס"ד וינוגרד 2020 בעקבותיו הקטינה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ-5.0 מיליון ש"ח לפני מס.

5.2 תזרים מזומנים

בתקופת הדוח חלה עליה בסכום המזומנים ושווי המזומנים בסך של 884,102 אלפי ש"ח, מסכום מזומנים של 997,238 אלפי ש"ח ביום 31 לדצמבר 2019, לסכום מזומנים של 1,881,340 אלפי ש"ח ביום 30 ספטמבר 2020. להלן הרכב עליה זו:

בתקופת הדוח המזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת הסתכמו בסך של 930,057 אלפי ש"ח. תזרים המזומנים אשר שימש לפעילות השקעה הסתכם בתקופת הדוח בסך של 43,725 אלפי ש"ח, אשר שימש בעיקר לרכישת נכסים בלתי מוחשיים. תזרים מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון הסתכמו בסך של 2,230 אלפי ש"ח מפירעון הלוואות מאחריים.

5.3 מקורות מימון

- 5.3.1 החברה מממנת את פעילותה מהון עצמי ומהתחייבויות בגין כתבי התחייבות נדחים לבנקים ומכתבי התחייבות נדחים סחירים. החברה נוהגת לגייס כתבי התחייבות נדחים מעת לעת בהתאם לצרכי ההון שלה, הנובעים מתקנות ההון.
- 5.3.2 החברה הנפיקה לציבור שתי סדרות של כתבי התחייבות נדחים - אגרות חוב (סדרה 3) ואגרות חוב (סדרה 4), אשר הוכרו בידי החברה כהון משני מורכב. למועד תקופת הדוח קיימים במחזור 102,920,000 אגרות חוב (סדרה 3) ו-169,176,000 אגרות חוב (סדרה 4).
- 5.3.3 ליום 30 ספטמבר 2020, לחברה כתבי התחייבות נדחים ואגרות חוב לזמן ארוך בסך של כ-280,015 אלפי ש"ח.
- 5.3.4 כחלק מניהול ההון השוטף של החברה, יתכן והחברה תגייס הון משני ו/או תחליף הון משני קיים בהון משני בעל מח"מ ארוך יותר. לפרטים נוספים בקשר למקורות המימון של החברה, ראה באור 18 בפרק השלישי לדוח התקופתי ובאור 5 (ג) לדוחות הכספיים.

6. פרטים בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם ביחס למתואר בדוח התקופתי.

7. הליכים משפטיים מהותיים

לפרטים אודות הליכים משפטיים מהותיים ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

8. אפקטיביות הבקורות הפנימיות והנהלים על הדיווח הכספי והגילוי

8.1 בקורות ונהלים לגבי הגילוי

לאור פרסום חוזרי הממונה, בהתאם להוראות סעיף 302 ו-404 של ה-SOX Act, החברה פועלת ליישום שוטף של ההוראות ובכללן, בחינה של תהליכי עבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות. החברה אימצה את מודל הבקרה הפנימי (COSO) ופועלת במסגרתו. הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

8.2 בקרה פנימית על הדיווח הכספי והגילוי

במהלך התקופה המסתיימת ביום 30 בספטמבר 2020, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על הדיווח הכספי.

9. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

לעניין הוראות הדין והיערכות החברה הנוגעות למשטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II - ראה סעיף 4.5 לתיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי וסעיפים 2.1.2.2 ו-2.1.2.3 לעיל.

בתאריך 14 באוקטובר 2020 פורסם על-ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון חוזר בנושא "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II", מטרת החוזר הינה עדכון ושינויים בהוראות ובהנחיות, בהתאם לשינויים מקבילים בדירקטיבת Solvency II, תוך התאמות לשוק המקומי. בנוסף, החוזר כולל התאמה של הוראות המעבר הקיימות בארץ להוראות המעבר על-פי הדירקטיבה, לפיהן תתאפשר פריסה של גידול בעתודות הביטוח הרלוונטיות עד שנת 2032 וזאת עבור מוצרי ביטוח ארוכי טווח אשר נמכרו בעבר. יצוין כי ההתאמה להוראות המעבר החדשות הינה וולונטרית לכל חברה.

בנוסף, בתאריך זה פורסם עדכון הוראות החוזר המאוחד לעניין "דין וחשבון לציבור" - גילוי אודות יחס כושר פירעון כלכלי, במסגרתן בוצעו שינויים במבנה הגילוי לציבור בדו"ח יחס כושר הפירעון ודו"ח הדירקטוריון המצורף לדוחות הכספיים הרבעוניים.

בתאריך 28 לאוקטובר 2020 פרסמה החברה את דו"ח יחס כושר הפירעון לתאריך 31 בדצמבר 2019, דו"ח זה כלל את הנחיות תיקון החוזר כאמור לעיל ואת עדכון הוראות חוזר "דין וחשבון לציבור". יצוין כי עדכון הנחיות הוראות החוזר השפיע באופן חיובי על תוצאות יחס כושר הפירעון של החברה.

לפרטים נוספים בדבר משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II ומדיניות חלוקת הדיבידנד של החברה, ראה סעיף 1.4 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

דרישות ההון לפי משטר הסולבנסי:

(1) יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
מבוקר	מבוקר	
		אלפי ש"ח
771,487	744,298	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
477,622	524,412	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
293,865	219,886	עודף (גרעון)
161.5%	141.9%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

השפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
מבוקר (*)	מבוקר (*)	
(1,177)	0	גיוס (פדיון) מכשירי הון
770,310	744,298	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
292,688	219,886	עודף (גרעון)
161.3%	141.9%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

(*) כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) כל הנתונים בדוח זה, המתייחסים ליום 31 בדצמבר 2018, מוצגים בהתחשב בהוראות המעבר כפי שהיו בתוקף לאותו מועד.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 4 להלן.

(2) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
מבוקר (*)	מבוקר (*)	
		אלפי ש"ח
214,930	235,985	סף הון (MCR) - ראו סעיף 6 א.
575,726	529,290	הון עצמי לעניין סף ההון - ראו סעיף 6 ב.

- (3) להערכת החברה נכון למועד זה, לא חלו אירועים או קשיים כספיים אשר עלולים להביא את החברה ליחס כושר פירעון נמוך מ-100%. בהתאם לכך החברה לא צופה לגייס מקורות כספיים בתקופה הקרובה.
- (4) להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2019	
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח		
ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:		
816,868	770,840	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
710,283	721,869	הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
106,585	48,971	עודף (גרעון)
115.0%	106.8%	יחס כושר פירעון (באחוזים)
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:		
(1,177)	0	גיוס (פדיון) מכשירי הון
815,691	770,840	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
105,408	48,971	עודף (גרעון)
114.8%	106.8%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
עודף ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון, ביחס ליעד הדירקטוריון:		
102%	104%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)
91,202	20,096	עודף הון ביחס ליעד (**)

(*) הביקורת נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

(**) ביום 26 בנובמבר, 2020 אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח, המהווים 2.8% מיחס כושר הפירעון.

לדוח יחס כושר פירעון כלכלי המפורסם באתר האינטרנט של החברה והמצורף לדוח התקופתי ראה:

<https://www.hcsra.co.il/AboutUs/Pages/%D7%93%D7%95%D7%97-%D7%99%D7%97%D7%A1-%D7%9B%D7%95%D7%A9%D7%A8-%D7%A4%D7%99%D7%A8%D7%A2%D7%95%D7%9F.aspx>

10. שינויים בהרכב הדירקטוריון ובמצבת נושאי משרה בכירה בתקופת הדוח ועד לפרסום הדוח

בהמשך לאמור בסעיף 3.2.4 לעיל, ביום 29 ביולי 2020 מונה מר יצחק קאול, דירקטור בחברה, לכהן כממלא מקומו של מר אלי אלעזרא במעמדו כיו"ר הדירקטוריון של החברה.

בתקופת הדוח התקיימו 3 ישיבות דירקטוריון טלפוניות.

הדירקטוריון מודה להנהלת החברה, לעובדי החברה ולסוכנייה על תרומתם להישגי החברה.

שמעון מירון
מנכ"ל

יצחק קאול
מ"מ יו"ר הדירקטוריון

חולון, 26 בנובמבר 2020.

הצהרה (certification)

אני, שמעון מירון, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמעון מירון, מנהל כללי

תאריך: 26.11.2020

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, דוד סלמה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של הכשרה חברה לביטוח בע"מ ("חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2020 ("הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן -
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד סלמה, סמנכ"ל כספים

תאריך: 26.11.2020

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2020
בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2020

בלתי מבוקרים

הכשרה חברה לביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2020

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

<u>2</u>	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
<u>3</u>	דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
<u>5</u>	דוחות ביניים מאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
<u>6</u>	דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
<u>8</u>	דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
<u>11</u>	באורים לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים
<u>64</u>	נספח פירוט השקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הכשרה חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של הכשרה חברה לביטוח בע"מ וחברת הבת שלה (להלן: החברה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2020 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופות ביניים אלו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970 עד כמה שתקנות אלו חלות על חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלו חלות על חברות ביטוח.

פסקת הדגש העניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור **בבאור 6** לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		נכסים
139,520	126,668	156,634	נכסים בלתי מוחשיים
411,272	419,900	425,668	הוצאות רכישה נדחות
117,149	114,142	119,863	רכוש קבוע
139,040	148,299	146,012	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
615,655	591,002	618,201	נדל"ן להשקעה - אחר
1,398,678	1,428,653	1,328,686	נכסי ביטוח משנה
14,746	26,996	-	נכסי מסים שוטפים
114,851	90,712	120,822	חייבים ויתרות חובה
350,687	387,008	268,631	פרמיה לגביה
14,269,035	12,882,629	15,287,537	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה <u>(באור 5 א')</u>
			השקעות פיננסיות אחרות: <u>(באור 5 ב')</u>
799,420	692,612	329,712	נכסי חוב סחירים
1,021,774	1,017,729	1,042,723	נכסי חוב שאינם סחירים
102,867	86,842	136,744	מניות
84,692	84,121	185,178	אחרות
2,008,753	1,881,304	1,694,357	סה"כ השקעות פיננסיות אחרות
872,877	707,705	1,494,311	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
124,361	327,052	387,029	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
20,576,624	19,132,070	22,047,751	סך הכל הנכסים
15,376,402	13,832,665	17,027,623	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום		
31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
200,201	200,201	200,201	הון מניות
47,885	47,885	47,885	פרמיה על מניות
(*40,476)	(*40,214)	30,108	קרנות הון
(*56,296)	(*43,438)	67,276	יתרת עודפים
344,858	331,738	345,470	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה

הון

התחייבויות

3,682,133	3,680,831	3,622,533	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
15,188,642	13,687,387	16,917,361	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
42,336	61,064	32,120	התחייבויות בגין מסים נדחים
30,528	28,171	28,017	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
688,186	722,112	571,446	חברות ביטוח
318,038	338,725	244,514	זכאים ויתרות זכות
281,903	282,042	286,290	התחייבויות פיננסיות (באור 5 ג')
20,231,766	18,800,332	21,702,281	סך הכל ההתחייבויות
20,576,624	19,132,070	22,047,751	סך הכל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים. (* סיווג מחדש ראה באור 2 ז')

26 בנובמבר, 2020

תאריך אישור הדוחות הכספיים

יצחק קאול
מ"מ יו"ר הדירקטוריון

שמעון מירון
מנכ"ל

דוד סלמה
סמנכ"ל כספים

לשנה	ל-3 חודשים שהסתיימו		ל-9 חודשים שהסתיימו		
שהסתיימה ביום	ל-3 חודשים שהסתיימו		ל-9 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]					
1,711,574	427,897	406,547	1,281,773	1,263,375	פרמיות שהורווחו ברוטו
456,947	116,861	112,180	339,892	331,510	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
1,254,627	311,036	294,367	941,881	931,865	פרמיות שהורווחו בשייר
(*1,818,727)	(*251,962)	623,813	(*1,234,131)	(76,912)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
128,422	29,807	39,385	85,252	99,722	הכנסות מדמי ניהול
93,726	27,617	16,306	75,719	50,841	הכנסות מעמלות
3,295,502	620,422	973,871	2,336,983	1,005,516	סך הכל הכנסות
3,110,977	581,759	891,171	2,207,560	821,222	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
359,020	81,425	79,245	261,009	234,541	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
2,751,957	500,334	811,926	1,946,551	586,681	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
395,859	102,838	104,296	282,883	306,839	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
81,445	23,592	25,705	67,164	78,028	הוצאות הנהלה וכלליות
28,426	6,510	6,739	21,880	18,362	הוצאות מימון
3,257,687	633,274	948,666	2,318,478	989,910	סך הכל הוצאות
37,815	(12,852)	25,205	18,505	15,606	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(*9,319)	(*5,449)	(9,433)	(*4,735)	(5,393)	הטבת מס (מסים על ההכנסה)
28,496	(7,403)	15,772	13,770	10,213	רווח נקי (הפסד) לתקופה
רווח (הפסד) כולל אחר:					
סכומים שישווגו או המסווגים מחדש לרווח או הפסד בהתקיים תנאים ספציפיים					
(*30,070)	(*6,409)	16,996	(*32,176)	(1,720)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקפו לקרנות הון
(13,922)	(5,675)	(10,066)	(11,198)	(16,651)	הפסדים, נטו מממוש נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(*5,715)	(*4,565)	(5,999)	(*4,565)	2,995	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(*7,475)	(*1,810)	(318)	(*8,732)	5,257	השפעת מס
14,388	3,489	613	16,811	(10,119)	סה"כ רכיבים שישווגו או מסווגים מחדש לרווח או הפסד
3,465	-	-	-	-	סכומים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
(2,952)	-	(609)	-	786	הערכה מחדש בגין שיערוך בנייני משרד
304	-	209	-	(268)	רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
817	-	(400)	-	518	השפעת מס
15,205	3,489	213	16,811	(9,601)	סה"כ רכיבים שלא ישווגו מחדש לאחר מכן לרווח או הפסד
43,701	(3,914)	15,985	30,581	612	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח):					
(*0.16)	(*0.04)	0.086	(*0.076)	0.056	רווח בסיסי ומדולל

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.
 (* סיווג מחדש ראה באור 2 ז')

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
344,858	(* 56,296)	(* 15,540)	24,936	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)
10,213	10,213	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(9,601)	518	(10,119)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
612	10,731	(10,119)	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
-	249	-	(249)	-	-	
345,470	67,276	5,421	24,687	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
346,157	74,443	1,152	22,476	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)
13,770	(*13,770)	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
16,811	-	(*16,811)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
30,581	13,770	16,811	-	-	-	סה"כ רווח כולל העברה מקרן הערכה מחדש בגין שערך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
-	225	-	(225)	-	-	דיבידנד ששולם
(45,000)	(45,000)	-	-	-	-	
331,738	43,438	17,963	22,251	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים. (* סיווג מחדש ראה [באור 2 ז'](#).)

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
329,485	51,821	4,808	24,770	47,885	200,201	יתרה ליום 1 ביולי, 2020
15,772	15,772	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
213	(400)	613	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
15,985	15,372	613	-	-	-	סה"כ רווח כולל
-	83	-	(83)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
345,470	67,276	5,421	24,687	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020

סך הכל	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
בלתי מבוקר						
אלפי ש"ח						
380,652	95,766	14,474	22,326	47,885	200,201	יתרה ליום 1 ביולי, 2019
(7,403)	(*7,403)	-	-	-	-	הפסד לתקופה
3,489	-	(*3,489)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו ממס
(3,914)	(7,403)	3,489	-	-	-	סה"כ רווח (הפסד) כולל
-	75	-	(75)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע, בגובה הפחת, נטו ממס
(45,000)	(45,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
331,738	43,438	17,963	22,251	47,885	200,201	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019

סך הכל הון	יתרת עודפים	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	קרן הערכה מחדש	פרמיה על מניות	הון מניות	
מבוקר						
אלפי ש"ח						
346,157	74,443	1,152	22,476	47,885	200,201	יתרה ליום 1 בינואר, 2019
28,496	(*28,496)	-	-	-	-	רווח נקי
15,205	(1,943)	(*14,388)	2,760	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר
43,701	26,553	14,388	2,760	-	-	סה"כ רווח כולל
-	300	-	(300)	-	-	העברה מקרן הערכה מחדש בגין שיערוך רכוש קבוע בגובה פחת, נטו ממס
(45,000)	(45,000)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
344,858	56,296	15,540	24,936	47,885	200,201	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.
 (* סיווג מחדש ראה [באור 2 ז'](#).)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		נספח	
2019	2019	2020	2019	2020		
מבוקר	בלתי מבוקר					
	אלפי ש"ח					
771,084	(90,316)	796,203	789,347	930,057	א'	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(952)	(1,431)	(981)	(1,878)	(2,755)		רכישת רכוש קבוע
(60,775)	(14,082)	(15,825)	(41,054)	(40,970)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(61,727)	(70,351)	(16,806)	(42,932)	(43,725)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
39,218	-	-	39,218	-		תמורה מהנפקת כתבי התחייבויות נדחים בניכוי הוצאות הנפקה
(41,906)	(491)	(795)	(41,445)	(2,230)		פירעון הלוואות מבנקים והתחייבויות לזמן ארוך
(45,000)	(45,000)	-	(45,000)	-		דיבידנד ששולם
(47,688)	(45,491)	(795)	(47,227)	(2,230)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
661,669	(151,320)	778,602	699,188	884,102		<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
335,569	1,186,077	1,102,738	335,569	997,238	ב'	<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת</u>
997,238	1,034,757	1,881,340	1,034,757	1,881,340	ג'	<u>התקופה</u>
						<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף</u>
						<u>התקופה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
	(* 28,496)	(* 7,403)	(*13,770)	10,213
	(1,658,090)	(233,286)	(1,136,931)	137,779
	(* 28,814)	(* 7,701)	(*27,374)	(23,446)
	(49,033)	(11,263)	(44,020)	(24,984)
	5,883	6,201	4,741	14,141
	(15,710)	(11,282)	(16,384)	(6,162)
	15,834	3,638	11,933	11,427
	18,922	-	1,783	-
	18,922	-	1,783	-
	(7,835)	-	-	273
	(41,293)	-	-	5,803
	4,470	2,457	4,661	6,245
	25,011	6,475	18,142	23,856
	119,410	(23,093)	118,108	(59,600)
	3,990,576	883,636	2,489,321	1,728,719
	55,604	24,419	25,629	69,992
	(30,682)	(2,146)	(39,310)	(14,396)
	(* 9,319)	(* 5,449)	(* 4,735)	5,393
	(2,052,805)	(832,152)	(1,102,667)	(1,377,383)
	(1,491)	(477)	(1,446)	(7,245)
	(9,014)	(1,436)	(8,515)	(8,349)
	256,714	92,032	410,738	302,761
	(93,182)	(10,514)	(129,503)	82,056
	(2,960)	15,748	21,179	(5,971)
	(123,534)	(53,634)	(71,386)	(196,091)
	1,073	970	1,668	(1,725)
	407,295	(156,857)	536,885	663,093
	(16,180)	(1,080)	(9,859)	(8,709)
	253,156	56,057	178,580	186,652
	(11,540)	(3,153)	(2,276)	6,570
	109,857	22,120	72,247	72,238
	335,293	73,944	238,692	256,751
	771,084	(90,316)	789,347	930,057

נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

רווח (הפסד) לתקופה	
התאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:	
התאמות לסעיפי רווח והפסד:	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:	
נכסי חוב סחירים	
נכסי חוב שאינם סחירים ופקדונות	
מניות	
השקעות אחרות	
הוצאות מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות	
תמורה מממוש נדל"ן להשקעה	
תמורה מממוש נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח תלויי תשואה	
שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר	
פחת והפחתות:	
רכוש קבוע	
נכסים בלתי מוחשיים	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	
שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	
שינוי בנכסי ביטוח משנה	
שינוי בהוצאות רכישה נדחות	
מסים על הכנסה	
שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:	
רכישות, נטו של השקעות פיננסיות	
רכישות והשקעות נדל"ן להשקעה	
השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:	
רכישת נדל"ן להשקעה	
מכירות, נטו של השקעות פיננסיות	
פרמיות לגבייה	
חייבים ויתרות חובה	
זכאים ויתרות זכות	
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:	
ריבית ששולמה	
ריבית שהתקבלה	
מיסים שהתקבלו (שולמו), נטו	
דיבידנד שהתקבל	
סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים. (* סיווג מחדש ראה באור 2 ז).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2019	2020	2019	2020	
	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
	<u>נספח ב' - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>				
	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
212,033	837,755	970,408	212,033	872,877	
123,536	348,322	132,330	123,536	124,361	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>335,569</u>	<u>1,186,077</u>	<u>1,102,738</u>	<u>335,569</u>	<u>997,238</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
	<u>נספח ג' - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>				
	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה				
872,877	707,705	1,494,311	707,705	1,494,311	
124,361	327,052	387,029	327,052	387,029	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
<u>997,238</u>	<u>1,034,757</u>	<u>1,881,340</u>	<u>1,034,757</u>	<u>1,881,340</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

א. השליטה בחברה

1. הכשרה חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה תושבת ישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב המלאכה 6, חולון.
2. החברה הינה חברה בת של אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם) אשר מוחזקת על ידי אלעזרא החזקות בע"מ (להלן - החברה האם הסופית). מניות החברה מוחזקות בשיעור של 53.6% ע"י חברת האם ו- 34.67% נוספים מוחזקים על ידי אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ שהינה חברה בת של חברת האם הסופית.
3. החברה הינה חברה פרטית והינה תאגיד מדווח כהגדרתו בחוק החברות.

ב. החברה המאוחדת היחידה הפעילה של החברה הינה איגוד מקרקעין בשם פנינת אפרידר בע"מ (להלן - אפרידר) המוחזקת בבעלות מלאה. בדוחות הביניים ליום 30 בספטמבר, 2020 לא צורף מידע כספי נפרד כנדרש לפי תקנה 9' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), תש"ל-1970 לאור ההשפעה הזניחה שיש לדוחות הכספיים של אפרידר על הדוחות הכספיים המאוחדים. הפרמטרים ששימשו את החברה בכדי לקבוע את ההשפעה האמורה הם: נכסים, הכנסות, ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת של עד 5% מסך הנכסים, ההכנסות ותזרים מזומנים מפעילות שוטפת שבדוחות הכספיים המאוחדים.

ג. התקשרות עם חברת הראל חברה לביטוח בע"מ

ביום 18 במאי, 2020 התקשרה החברה במסמך מחייב עם הראל חברה לביטוח בע"מ ("הראל"), במסגרתו סוכמו בין הצדדים פרטי העסקה לפיהם, הראל תעניק לחברה שירותי תפעול לתיק הפנסיוני של החברה ופוליסות פרט, הכולל את כל הפוליסות משולבות החיסכון ופוליסות מסוג אובדן כושר עבודה stand alone פנסיוניות מלבד בסט אינווסט פרט, אשר נמכרו על ידי החברה עד אמצע שנת 2017. כמו כן, תעניק הראל לחברה שירותי בית תוכנה ושירותים נוספים עבור תיק הביטוח הנוכחי של החברה, בין היתר, בתחומי בריאות, סיעוד, ריסק, משכנתא, מחלות קשות, וכן מכירות חדשות בתחום הפנסיוני, בתחום אובדן כושר עבודה (ככל והחברה תחליט לחזור ולמכור פוליסות אלו) ובסט אינווסט. לשם מתן השירותים האמורים, תעניק הראל לחברה רישיון שימוש במערכות המחשוב שלה כמפורט בהסכם, וזאת בנוסף לפיתוח ממשקי נתונים עבור החברה למערכותיה הקיימות של הראל.

התמורה השנתית שתשולם על ידי החברה עבור השירותים, תסתכם לסך של 28.5 מיליון ש"ח בשמונה השנים הראשונות להתקשרות, כאשר לאחריהן התמורה תפחת לסך של כ-14 מיליון ש"ח תוך התאמה מדי שנה להיקף השירותים הניתנים. תשלומים אלו הינם חלק חלק מעלויות התפעול השוטפות והשקעות החברה העתידיות בנכסים בלתי מוחשיים (תוכנות) אשר נדרשים לחברה לצורך הטיפול בתיקים. החברה צופה כי עלות ההתקשרות לא צפויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות ויחס כושר הפירעון.

ד. השלכות משבר הקורונה

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2020 החל להתפשט ברחבי העולם נגיף הקורונה (Covid-19) אשר בחודש מרס 2020 הוגדר על ידי ארגון הבריאות העולמי מגיפה עולמית (להלן: "משבר הקורונה"). כתוצאה מהתפרצות נגיף הקורונה בעולם ובישראל, בתקופה החל מסוף חודש פברואר ועד לסוף חודש מרס, חלו ירידות חדות בשווקים הפיננסיים, שהשפיעו לרעה על תיק הנוסטרו של החברה וכן על תיק ההשקעות של הפוליסות המשתתפות ברווחים, אשר להן השפעה על המרווח הפיננסי ועל ההכנסות מדמי הניהול להם זכאית החברה ממבוטחיה, ירידת הערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, ליום 31 במרס, 2020 הסתכמה בסך של כ-44 מיליון ש"ח לפני מס מזה כ-31 מיליון ש"ח נובע מתיק ניירות הערך הסחירים.

החל מחודש אפריל, 2020 בעקבות עלייה בשווקי ההון שנמשכה גם במהלך הרבעון הנוכחי, קוזזו כל הפסדי תיק הנוסטרו ואף נרשמה עליית ערך בתיק ההשקעות שאינו מוחזק כנגד התחייבויות תלויות תשואה, בסה"כ בתקופת הדוח הכספי עליית הערך בתיק ההשקעות הסתכמה בסך של כ-6 מיליון ש"ח לפני מס אשר נובע בעיקרו מהתיק הסחיר.

כמו כן, בעקבות המשך התאוששות השווקים, החברה החלה ברבעון הנוכחי לגבות לראשונה דמי ניהול משתנים בפוליסות ביטוח חיים המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004.

ד. השלכות משבר הקורונה (המשך)

נכון למועד פרסום דוח זה, בעקבות המשך התאוששות השווקים, התיק הסחיר המשיך לרשום רווחים כך שלאחר תאריך המאזן ועד ליום פרסום הדוח עמדו הרווחים על כ- 14 מיליון ש"ח בתיק הנוסטרו של החברה. (בניכוי הפחתות ערך של נכסים לא סחירים).

באשר לנכסיה הלא סחירים של החברה בתיק הנוסטרו בחנה החברה את השפעתו של המשבר על השווי ההוגן של נכסים אלו. בכל הקשור לנכסי הנדל"ן להשקעה של החברה בהתאם להערכות שנתקבלו ממעריכי שווי חיצוניים בלתי תלויים, ביצעה החברה שינוי בשיעורי ההיוון שעמדו בבסיס הערכות השווי של נכסי החברה ליום 31 בדצמבר, 2019 באופן נקודתי במקומות בהם החברה צופה כי ההקלות אשר ניתנות לשוכרים צפויות להתארך. בנוסף, החברה ביצעה הפחתה משווי נכסי הנדל"ן המניב בהתאם לצפי ההקלות הצפויות בנוגע לתקבולי דמי השכירות אשר באה לידי ביטוי בדוחות כספיים אלו.

ביחס להשקעות פיננסיות לא סחירות אחרות, לרבות, קרנות השקעה והערכות שווי השקעות ריאליזציות, החברה בחנה את הצורך בירידת ערך באותן השקעות בהן נתגלו סממנים לירידת ערך ובמקרה הצורך קיבלה עדכון להערכות השווי ובנוסף השתמשה במידע הזמין ביותר שברשותה וביצעה הפחתת ערך בדוחות הכספיים בהתאם.

החברה ביצעה פעולות לצמצום ומניעת הידבקות בקרב עובדי החברה (חלק מעובדי החברה הוצאו לחל"ת לתקופה קצובה אשר נסתיימה; חלק הועברו לעבודה מרחוק; ובאשר ליתר העובדים, עבודתם ממשרדי החברה הותאמה להנחיות משרד הבריאות).

במהלך חודש אפריל 2020 כלל עובדי החברה, לרבות ההנהלה, הפחיתו את עלות משרתם ל- 80% משרה. בנוסף, ביום 29 במרץ, 2020 יו"ר הדירקטוריון וכלל הדירקטורים בחברה החליטו על הפחתה גורפת של 7.5% משכרם, וזאת לתקופה של 3 חודשים. בהמשך לכך, ביום 3 במאי, 2020 החליטה הנהלת החברה על נקיטה בצעדים נוספים הקשורים בכוח האדם והמבנה הארגוני של החברה. במסגרת זו, הוחלט על סיום העסקתם של כ- 7% ממצבת עובדי החברה והתאמות שיערכו בהסכמי ההתקשרות עם ספקי החברה (הפחתה מהתמורה או סיום מידי של ההתקשרות).

היבטים עסקיים תחום ביטוח כללי

במהלך תקופת הדוח, החל מהרבעון השני, חלה ירידה של כ-13% ברכישת מוצרים בתחום ביטוח כללי למול התקופה המקבילה אשתקד אשר מיוחסת בין היתר לטיוב התיק, העלאת תעריפים, התגברות התחרות בשוק הרכב והשלכות המשבר. מאידך, נרשמו בחודשים אלו ירידות בהיקף התביעות במספר ענפי ביטוח.

היבטים עסקיים בתחום ביטוח חיים ובריאות

במהלך תקופת הדוח, החל מהרבעון השני, נרשמה ירידה בגביית הפרמיות השוטפות בעיקר במוצר ביטוח מנהלים, בשיעור של כ-15% המיוחסת בעיקרה לירידה בשיעור התעסוקה במשק בשל המשבר. החברה פעלה לאפשר למבוטחיה שיצאו לחל"ת לשמר כיסויים ביטוחיים בריסק זמני מתוך כספי התגמולים לתקופה של עד 12 חודשים. מבוטחים שיצאו לחל"ת קיבלו 3 חודשים ריסק זמני על חשבון החברה. בתחום הפרט, החברה גילתה גמישות בהנחות ובדחיית תשלומי הריסק וגבייה בתשלומים. במוצר החיסכון הטהור "בסט אינווסט" המגמה העיקרית של המבוטחים הייתה הסטת כספים למסלולים סולידיים. בנוסף, חל גידול של כ- 100% במשיכות כספים נזילים על ידי מבוטחים במוצרים אלה ברבעון הראשון של השנה, מגמה אשר נבלמה ברבעון השני עם התאוששות השווקים, לצד גידול של כ- 50% בגיוסי הכספים הנזילים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים - ראה [באור 3\(ד\)](#) להלן.

לפרטים נוספים בדבר תביעות ייצוגיות בעקבות המשבר, ראה [באור 6 א' 13, 14, 15](#) בדבר תובענות ייצוגיות.

באור 1: - כללי (המשך)

ד. השלכות משבר הקורונה (המשך)

השפעת התוצאות על יחס כושר הפירעון:

בכל הקשור לעמידה בדרישות ההון הנדרש בהתחשב בהוראות הפריסה בתקופה שלאחר מועד הדיווח, להערכת החברה, על אף ההשלכות של משבר זה שחלקן שליליות היא עומדת בדרישות אלו. לפרטים נוספים, [ראה באור 4](#).

נכון למועד זה, אין ביכולתה של החברה להעריך באופן מלא את השפעת משבר נגיף הקורונה על תוצאותיה של החברה, בין היתר, עקב חוסר הוודאות בדבר המשכו של המשבר, עוצמתו והשפעותיו על המשק הישראלי והגלובלי ולצעדים נוספים שיינקטו על ידי הממשלות והבנקים המרכזיים עקב התנודתיות החריפה בשוקי ההון.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. כמו כן, נערכו דוחות אלה בהתאם להוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על חברות ביטוח. יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2019 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן: הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

למעט האמור [בבאור 7ב'](#) בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

ב. יישום למפרע בעקבות שינוי מדיניות יזום בדבר אופן בדיקת נאותות העתודות בביטוח חיים ובביטוח בריאות

ביום 29 במרס, 2020 פורסם חוזר ביטוח 5-1-2020 "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - בדיקת נאותות העתודה (LAT), להלן - "חוזר ה-LAT".

החוזר קבע כי בדיקת ה-LAT תחושב תוך קיבוץ מוצרי ביטוח חיים (למעט מוצרי סיעוד) וזאת במקום חישוב עבור כל מוצר ביטוח חיים בנפרד, כפי שהיה נהוג עד כה. שינוי זה מאפשר להביא בחשבון במבחן גם סוגי פוליסות שהונפקו המגלמות רווח, ולא רק כאלו המגלמות הפסד. שינוי זה צפוי להביא לשיקוף כלכלי טוב יותר של ההון בדוחות הכספיים, לצד הקטנת תנודתיות היתר בדוחות הכספיים של חברות הביטוח, אשר מקשה על ניתוח תוצאותיהן בראיית מבטחים, חוסכים, משקיעים, מבטחי משנה ומשתמשים נוספים בדוחות הכספיים. תנודתיות היתר נובעת ברובה מהשפעת התנודתיות בעקום הריבית בסביבת ריבית נמוכה.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בסיס עריכת הדוחות הכספיים ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. יישום למפרע בעקבות שינוי מדיניות יזום בדבר אופן בדיקת נאותות העתודות בביטוח חיים ובביטוח בריאות (המשך)

לחוזר זה לא הייתה השפעה על הנתונים הכספיים של החברה, שכן החברה נדרשה לבצע הפרשה בגין בדיקת נאותות העתודות (LAT) רק בגין מוצרי סיעוד.

ג. תיקון ל- IFRS 16 חכירות

לאור משבר הקורונה, פרסם ה- IASB בחודש מאי 2020, תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי 16: חכירות (להלן – התיקון). מטרת התיקון הינה לאפשר לחוכרים ליישם הקלה פרקטית לפיה שינויים בדמי חכירה כתוצאה ממשבר הקורונה לא יטופלו כתיקוני חכירה אלא כדמי חכירה משתנים. התיקון יחול על צד החוכרים בלבד.

- התיקון יחול רק לגבי שינויים בדמי החכירה העונים לשלושת הקריטריונים הבאים במצטבר:
 - תשלומי החכירה העתידיים המעודכנים הינם זהים באופן מהותי או נמוכים יותר בהשוואה לתשלומים שהחוכר היה נדרש לשלם רגע לפני העדכון;
 - קיטון תשלומי החכירה הינו בעבור תשלומים המתייחסים לתקופה של עד ליום 30 ביוני 2021; וכן,
 - לא בוצע שינוי מהותי ליתר התנאים של חוזה החכירה.
- התיקון ייושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 ביוני, 2020 ויחול רטרואקטיבית, עם אפשרות ליישום מוקדם.
- ליישומו של התיקון לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים שכן לא בוצעו שינויים מהותיים בדמי החכירה כתוצאה ממשבר הקורונה וכן לא צפויים להתבצע שינויים כאמור.

ד. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תיקון ל- IAS 37 הפרשות, התחייבויות תלויות ונכסים תלויים

במאי 2020, פרסם ה- IASB תיקון ל- IAS 37 (להלן - התקן) בדבר עלויות שעל החברה לכלול בעת הערכה האם חוזה הוא חוזה מכביד (להלן - התיקון). בהתאם לתיקון, יש לכלול בבחינה זו הן עלויות תוספתיות (כגון חומרי גלם ושעות עבודה ישירות) והן הקצאת עלויות אחרות הקשורות ישירות למילוי החוזה (כגון הפחתת רכוש קבוע וציוד המשמשים למילוי החוזה). התיקון ייושם לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 לינואר, 2022 או לאחריו. יישום מוקדם יותר מותר. להערכת החברה, לתיקונים לעיל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש יוני 2020 פורסם תיקון לתקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח, במסגרתו ניתנה בין היתר דחייה של מועד היישום לראשונה של IFRS 17 ליום 1 בינואר, 2023. בהתאם ל"מפת דרכים לאימוץ תקן חשבונאות בינלאומי מספר 17 (IFRS) - חוזי ביטוח" שהתפרסמה בחודש יוני 2020 מועד היישום לראשונה של התקן בישראל יחול החל מהתקופות הרבעוניות והשנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2023.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. עונתיות

1. ביטוח חיים

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ו. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע	מדד בגין	
%	%	%	
(0.4)	(0.6)	(0.7)	תשעה חודשים שהסתיימו ביום:
(7.1)	0.5	0.6	30 בספטמבר, 2020
			30 בספטמבר, 2019
(0.7)	0.1	0.1	שלושה חודשים שהסתיימו ביום:
(2.4)	(0.7)	(0.3)	30 בספטמבר, 2020
			30 בספטמבר, 2019
(7.8)	0.3	0.6	שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019

ז. סווג מחדש

במהלך תקופת הדוח, בוצע סווג מחדש בגין ירידת ערך השקעות, הסיווג הינו בין הרווח הנקי לרווח הכולל האחר לתשעה ושלושה החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019. לסווג כאמור אין השפעה על הרווח הכולל וסך ההון של החברה.

באור 3: מגזרי פעילות

א. כללי

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך

מגזר ביטוח החיים והחיסכון לטווח ארוך כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

3. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות וכן הכנסות מהשקעות והוצאות מימון בגין החזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה.

באור 3 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,263,375	-	904,466	358,909	פרמיות שהורווחו ברוטו
331,510	-	302,217	29,293	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
931,865	-	602,249	329,616	פרמיות שהורווחו בשייר
(76,912)	12,087	21,262	(110,261)	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
99,722	-	-	99,722	הכנסות מדמי ניהול
50,841	-	45,200	5,641	הכנסות מעמלות
1,005,516	12,087	668,711	324,718	סך הכל הכנסות
821,222	-	625,015	196,207	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
234,541	-	213,208	21,333	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
586,681	-	411,807	174,874	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
306,839	-	191,209	115,630	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
78,028	3,789	24,016	50,223	הוצאות הנהלה וכלליות
18,362	11,427	6,381	554	הוצאות מימון
989,910	15,216	633,413	341,281	סך הכל הוצאות
15,606	(3,129)	35,298	(16,563)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(14,590)	(1,158)	(13,263)	(169)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
1,016	(4,287)	22,035	(16,732)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 בספטמבר, 2020				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
16,917,361	-	-	16,917,361	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,622,533	-	2,530,776	1,091,757	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,281,773	-	868,974	412,799
339,892	-	280,609	59,283
941,881	-	588,365	353,516
1,234,131	17,223	(* 43,256)	1,173,652
85,252	-	-	85,252
75,719	-	47,516	28,203
2,336,983	17,223	679,137	1,640,623
2,207,560	-	653,567	1,553,993
261,009	-	228,410	32,599
1,946,551	-	425,157	1,521,394
282,883	-	177,684	105,199
67,164	5,034	19,893	42,237
21,880	11,933	9,119	828
2,318,478	16,967	631,853	1,669,658
18,505	256	47,284	(29,035)
25,543	2,146	(*22,249)	1,148
44,048	2,402	69,533	(27,887)
ליום 30 בספטמבר, 2019			
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
13,687,387	-	-	13,687,387
3,680,831	-	2,620,574	1,060,257

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
 חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סיווג מחדש ראה [באור 2 ז'](#))

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020				
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
406,547	-	295,009	111,538	פרמיות שהורווחו ברוטו
112,180	-	99,745	12,435	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
294,367	-	195,264	99,103	פרמיות שהורווחו בשייר
623,813	5,820	16,580	601,413	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
39,385	-	-	39,385	הכנסות מדמי ניהול
16,306	-	14,205	2,101	הכנסות מעמלות
973,871	5,820	226,049	742,002	סך הכל הכנסות
891,171	-	197,528	693,643	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו חלקם של מבטחי המשנה
79,245	-	73,972	5,273	בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
811,926	-	123,556	688,370	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
104,296	-	66,801	37,495	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
25,705	527	8,303	16,875	הוצאות הנהלה וכלליות
6,739	3,968	2,485	286	הוצאות מימון
948,666	4,495	201,145	743,026	סך הכל הוצאות
25,205	1,325	24,904	(1,024)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
322	(1,378)	1,688	12	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
25,527	(53)	26,592	(1,012)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 בספטמבר, 2020				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
16,917,361	-	-	16,917,361	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,622,533	-	2,530,776	1,091,757	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019

סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
427,897	-	305,749	122,148	פרמיות שהורווחו ברוטו
116,861	-	97,403	19,458	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
311,036	-	208,346	102,690	פרמיות שהורווחו בשייר
251,962	5,502	(*8,931)	237,529	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
29,807	-	-	29,807	הכנסות מדמי ניהול
27,617	-	16,583	11,034	הכנסות מעמלות
620,422	5,502	233,860	381,060	סך הכל הכנסות
581,759	-	227,804	353,955	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
81,425	-	75,707	5,718	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
500,334	-	152,097	348,237	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
102,838	-	66,273	36,565	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
23,592	1,683	6,848	15,061	הוצאות הנהלה וכלליות
6,510	3,638	2,991	(119)	הוצאות (הכנסות) מימון
633,274	5,321	228,209	399,744	סך הכל הוצאות
(12,852)	181	5,651	(18,684)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
5,299	(42)	(*5,023)	318	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(7,553)	139	10,674	(18,366)	סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על ההכנסה
ליום 30 בספטמבר, 2019				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
13,687,387	-	-	13,687,387	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
3,680,831	-	2,620,574	1,060,257	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סיווג מחדש ראה באור 2 ז).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. דיווח על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019			
סה"כ	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,711,574	-	1,171,645	539,929
456,947	-	381,051	75,896
1,254,627	-	790,594	464,033
1,818,727	27,630	(*) 89,257	1,701,840
128,422	-	-	128,422
93,726	-	61,509	32,217
3,295,502	27,630	941,360	2,326,512
3,110,977	-	926,643	2,184,334
359,020	-	319,447	39,573
2,751,957	-	607,196	2,144,761
395,859	-	253,807	142,052
81,445	4,775	21,537	55,133
28,426	15,834	11,583	1,009
3,257,687	20,609	894,123	2,342,955
37,815	7,021	47,237	(16,443)
22,376	5,183	(*) 15,962	1,231
60,191	12,204	63,199	(15,212)

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
סך הכל הכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים
ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח וחוזי השקעה בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה
אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך הכל הוצאות
רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על
ההכנסה
**סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מסים על
ההכנסה**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019			
מבוקר			
אלפי ש"ח			
15,188,642	-	-	15,188,642
3,682,133	-	2,607,339	1,074,794

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי
השקעה שאינם תלויי תשואה

(* סיווג מחדש ראה [באור 2 ז'](#).)

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020

סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
934,969	195,643	142,274	352,190	244,862	פרמיות ברוטו
320,374	114,172	12,501	15,021	178,680	פרמיות ביטוח משנה
614,595	81,471	129,773	337,169	66,182	פרמיות בשייר
12,346	1,204	5,452	1,609	4,081	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
602,249	80,267	124,321	335,560	62,101	פרמיות שהורווחו בשייר
21,262	1,482	7,702	4,746	7,332	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
45,200	25,211	2,394	1,342	16,253	הכנסות מעמלות
668,711	106,960	134,417	341,648	85,686	סך כל ההכנסות
625,015	109,510	94,676	263,567	157,262	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
213,208	67,034	6,181	15,406	124,587	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
411,807	42,476	88,495	248,161	32,675	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
191,209	51,753	33,387	71,726	34,343	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
24,016	4,494	3,285	8,109	8,128	הוצאות הנהלה וכלליות
6,381	447	-	-	5,934	הוצאות מימון
633,413	99,170	125,167	327,996	81,080	סך כל ההוצאות
35,298	7,790	9,250	13,652	4,606	רווח לפני מסים על ההכנסה
(13,263)	(679)	(5,068)	(3,116)	(4,400)	הפסד כולל אחר לפני מיסים על הכנסה
22,035	7,111	4,182	10,536	206	סה"כ רווח כולל לפני מיסים על הכנסה
2,530,776	160,572	557,416	318,314	1,494,474	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר)
1,236,623	60,740	488,796	305,679	381,408	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 47.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 54.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019

סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
992,570	208,750	146,725	382,259	254,836	פרמיות ברוטו
324,895	120,789	12,360	7,091	184,655	פרמיות ביטוח משנה
667,675	87,961	134,365	375,168	70,181	פרמיות בשייר
79,310	4,411	16,456	52,874	5,569	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
588,365	83,550	117,909	322,294	64,612	פרמיות שהורווחו בשייר
43,256	2,646	15,690	10,081	14,839	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (***)
47,516	24,399	2,224	1,060	19,833	הכנסות מעמלות
679,137	110,595	135,823	333,435	99,284	סך כל ההכנסות
653,567	102,641	115,586	244,517	190,823	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
228,410	59,695	19,319	7,149	142,247	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
425,157	42,946	96,267	237,368	48,576	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
177,684	50,596	30,651	68,706	27,731	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
19,893	3,862	2,718	7,067	6,246	הוצאות הנהלה וכלליות
9,119	375	-	-	8,744	הוצאות מימון
631,853	97,779	129,636	313,141	91,297	סך כל ההוצאות
47,284	12,816	6,187	20,294	7,987	רווח לפני מסים על ההכנסה
22,249	1,190	8,156	5,238	7,665	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה (***)
69,533	14,006	14,343	25,532	15,652	סה"כ רווח כולל לפני מיסים על הכנסה
2,620,574	157,021	551,180	323,315	1,589,058	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר)
1,232,509	62,202	461,104	319,426	389,777	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 47.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 55.6% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) סיווג מחדש ראה באור 2 ז'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020

סה"כ	ענפי רכוש (אחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *) בלתי מבוקר	רכב רכוש	רכב חובה	
		אלפי ש"ח			
261,722	64,138	46,528	93,961	57,095	פרמיות ברוטו
86,289	37,473	4,020	3,495	41,301	פרמיות ביטוח משנה
175,433	26,665	42,508	90,466	15,794	פרמיות בשייר
(19,831)	569	1,570	(17,552)	(4,418)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
195,264	26,096	40,938	108,018	20,212	פרמיות שהורווחו בשייר
16,580	947	5,956	3,668	6,009	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
14,205	8,182	841	554	4,628	הכנסות מעמלות
226,049	35,225	47,735	112,240	30,849	סך כל ההכנסות
197,528	30,151	32,080	83,539	51,758	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
73,972	18,724	4,352	7,340	43,556	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
123,556	11,427	27,728	76,199	8,202	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
66,801	17,202	11,427	24,888	13,284	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
8,303	1,797	1,305	2,776	2,425	הוצאות הנהלה וכלליות
2,485	119	-	-	2,366	הוצאות מימון
201,145	30,545	40,460	103,863	26,277	סך כל ההוצאות
24,904	4,680	7,275	8,377	4,572	רווח לפני מסים על ההכנסה
1,688	5	590	376	717	רווח כולל אחר לפני מסים על הכנסה
26,592	4,685	7,865	8,753	5,289	סה"כ רווח כולל לפני מסים על הכנסה
2,530,776	160,572	557,416	318,314	1,494,474	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר)
1,236,623	60,740	488,796	305,679	381,408	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר)

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 50.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(** ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 54.0% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019

סה"כ	ענפי רכוש (אחרים **)	ענפי חבויות (אחרים *)	רכב רכוש	רכב חובה	
					אלפי ש"ח
289,849	67,495	45,165	107,650	69,539	פרמיות ברוטו
97,446	40,135	4,023	2,744	50,544	פרמיות ביטוח משנה
192,403	27,360	41,142	104,906	18,995	פרמיות בשייר
(15,943)	654	435	(11,527)	(5,505)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
208,346	26,706	40,707	116,433	24,500	פרמיות שהורווחו בשייר
8,931	699	3,080	2,207	2,945	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (***)
16,583	8,883	839	417	6,444	הכנסות מעמלות
233,860	36,288	44,626	119,057	33,889	סך כל ההכנסות
227,804	31,714	37,524	88,736	69,830	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
75,707	19,059	6,397	1,279	48,972	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
152,097	12,655	31,127	87,457	20,858	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
66,273	18,945	11,379	27,022	8,927	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
6,848	1,420	955	2,308	2,165	הוצאות הנהלה וכלליות
2,991	84	-	-	2,907	הוצאות מימון
228,209	33,104	43,461	116,787	34,857	סך כל ההוצאות
5,651	3,184	1,165	2,270	(968)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
5,023	351	1,800	1,268	1,604	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה (***)
10,674	3,535	2,965	3,538	636	סה"כ רווח כולל לפני מיסים על הכנסה
2,620,574	157,021	551,180	323,315	1,589,058	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר)
1,232,509	62,202	461,104	319,426	389,777	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר)

(* ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגינו מהווה 49.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענפי ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 57.5% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) סיווג מחדש ראה [באור 2 ז'](#).

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019					
סה"כ	ענפי רכוש (ואחרים **)	ענפי חבויות (אחרים * אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,237,305	264,224	187,539	482,730	302,812	פרמיות ברוטו
400,928	153,368	17,280	12,095	218,185	פרמיות ביטוח משנה
836,377	110,856	170,259	470,635	84,627	פרמיות בשייר
45,783	1,142	10,203	32,173	2,265	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
790,594	109,714	160,056	438,462	82,362	פרמיות שהורווחו בשייר
89,257	5,597	31,994	20,559	31,107	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון (***)
61,509	32,827	3,179	1,104	24,399	הכנסות מעמלות
941,360	148,138	195,229	460,125	137,868	סך כל ההכנסות
926,643	130,873	144,289	338,083	313,398	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
319,447	75,211	6,515	9,903	227,818	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
607,196	55,662	137,774	328,180	85,580	תשלומים ושינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
253,807	68,841	43,746	102,063	39,157	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
21,537	4,171	2,943	7,499	6,924	הוצאות הנהלה וכלליות
11,583	490	-	-	11,093	הוצאות מימון
894,123	129,164	184,463	437,742	142,754	סך כל ההוצאות
47,237	18,974	10,766	22,383	(4,886)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
15,962	940	5,873	3,775	5,374	רווח כולל אחר לפני מיסים על הכנסה (***)
63,199	19,914	16,639	26,158	488	סה"כ הרווח הכולל לפני מיסים על הכנסה
2,607,339	151,943	547,245	318,366	1,589,785	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2019
1,245,545	60,124	470,708	310,672	404,041	התחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר ליום 31 בדצמבר, 2019

(* ענפי רכוש אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח מקיף דירות ובתי עסק אשר הפעילות בגינם מהווה 55.7% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר נתונים של ענף ביטוח צד ג' אשר הפעילות בגיננו מהווה 48.8% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(***) סווג מחדש ראה באור 2 ז'.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי אלפי ש"ח	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
358,909	17,501	10,372	-	60,443	217,694	45,562	7,337	פרמיות ברוטו:
3,444,065					3,444,065			תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
105,517					85,936	13,786	5,794	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
69,116					69,116			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
402,458	11,640	12,857	(100)	29,403	235,371	83,958	29,330	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(206,251)					(206,251)			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
(16,732)	(2,518)	(7,014)	100	(988)	(11,754)	3,147	2,296	סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
5,311					5,311			מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 - (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי אלפי ש"ח	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
								סה"כ
412,799	16,068	10,432	-	61,410	260,318	56,149	8,422	פרמיות ברוטו:
2,330,805					2,330,805			תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו ישירות לעתודות ביטוח
90,290					67,236	18,016	5,038	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
52,844					52,844			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
746,610	8,096	24,370	(136)	25,901	443,345	196,798	48,236	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
807,383					807,383			תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
(27,887)	(2,359)	(19,924)	129	2,552	(6,477)	1,044	(2,852)	סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
5,234					5,234			מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
 - (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990	
אלפי ש"ח								
111,538	5,660	3,433	-	18,528	67,035	14,687	2,195	פרמיות ברוטו:
1,208,343					1,208,343			תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
40,236					30,577	8,808	851	סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
24,057					24,057			מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
309,447	4,429	7,222	(33)	9,675	165,286	109,218	13,651	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה
384,196					384,196			סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח חיים
(1,012)	374	(3,860)	20	633	(2,764)	6,466	(1,881)	מזה רווח כולל מחוזי השקעה
1,783					1,783			

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019 (בלתי מבוקר):

סה"כ	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		פוליסות ביטוח חיים הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			קבוצתי	פרט	משנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1)1990
			אלפי ש"ח				
122,148	4,682	1,970	-	19,652	72,692	20,334	2,818
982,634					982,634		
28,821					23,617	6,190	(986)
19,350					19,350		
175,283	2,616	20,051	(42)	4,030	99,831	39,996	8,800
178,672					178,672		
(18,366)	(109)	(20,162)	18	2,389	1,540	1,003	(3,045)
2,174					2,174		

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות
לעתודות ביטוח
סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי
השקעה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי ביטוח
חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
- (2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנוקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019 (מבוקר):

סך הכל	בריאות אחר	סיעודי פרט	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חיסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		
			סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	קבוצתי	פרט	מסנת 2004 תלוי תשואה	עד שנת 2003
			אלפי ש"ח				
539,929	21,238	13,899	-	82,074	338,784	72,840	11,095
3,660,327					3,660,327		
134,939					93,468	34,954	6,517
73,526					73,526		
1,059,258	10,842	33,238	(290)	39,833	607,660	306,841	61,134
1,125,076					1,125,076		
(15,212)	(2,894)	(24,952)	303	3,477	(2,724)	16,116	(4,538)
6,917					6,917		

פרמיות ברוטו:
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו
ישירות לעתודות ביטוח
סה"כ מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
מזה דמי ניהול בגין חוזי השקעה
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין
חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין
חוזי השקעה
סך כל הרווח (הפסד) הכולל מעסקי
ביטוח חיים
מזה רווח כולל מחוזי השקעה

הערות:

- (1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם/בחלקם באגרות חוב מיועדות.
(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות. לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 4 - הון ודרישות הון

מדיניות ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטיח את כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה שהינה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה").

בחודש נובמבר, 2017 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") - לפי המתווה הבא:

חלוקת דיבידנד תותר רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפחות בשיעורים הנקובים בטבלה מטה, לפי חוזר סולבנסי או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר פירעון חדש, לפי העניין, כשהוא מחושב ללא הוראות מעבר;

החל מהדוחות הכספיים ליום 31/12/2024	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2023	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2020	עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31/12/2019	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2018	עד וכולל הדוחות הכספיים בגין 31/12/2017
108%	107%	106%	104%	102%	101%

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

על החברה חל משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II וזאת בהתאם להוראות יישום כפי שפורסמו בחודש יוני 2017 ועודכנו בחודש אוקטובר 2020 (להלן: "חוזר סולבנסי").

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון

יחס כושר פירעון מבוסס סיכון מחושב כיחס שבין ההון העצמי הכלכלי של חברת הביטוח לבין ההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הכלכלי נקבע כסיכום ההון העולה מהמאזן הכלכלי (ראה להלן) ומכשירי חוב הכוללים מנגנונים לספיגת הפסדים (הון רוברד 1 נוסף, והון רוברד 2).
 סעיפי המאזן הכלכלי מחושבים לפי שווי כלכלי, כאשר ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin).

באור 4 - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

ההון הנדרש לכושר פירעון (SCR) נועד לאמוד את החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לסדרת תרחישים שנקבעה בחוזר הסולבנסי המשקפים סיכונים ביטוחיים, סיכוני שוק ואשראי וכן סיכונים תפעוליים. בהתאם להנחיות חוזר סולבנסי הקיים ולעדכונים המבוצעים בו כאמור לעיל, החוזר כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

(א) בחירה, החל מדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2019 האחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר, 2019 - 75% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2018, 70%); יצוין כי זו הייתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ל- 31 בדצמבר, 2019.
2. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום המחושב בהתאם לחוזר סולבנסי (להלן: "הניכוי"). הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן: "תקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה הראשונה ותבחן את החלופות מדי שנה.

(ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

הוראות גילוי ודיווח בקשר לדוח יחס כושר פירעון כלכלי לשנת 2019 ואילך

בהתאם לחוזר המאוחד יכלל דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר ו-30 ביוני של כל שנה במסגרת הדוח התקופתי העוקב למועד החישוב. אולם, במכתבים ששלח הממונה למנהלי חברות הביטוח, שהאחרון שבהם הינו מיום 22 בספטמבר, 2020 (להלן: "המכתב") נקבע שעל אף האמור בחוזר המאוחד, מועד פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי ודיווח קבצי דיווח סולבנסי לממונה ליום 31 בדצמבר, 2019, יהיה ביום 29 באוקטובר, 2020. כמו כן פוטר המכתב את החברות מחישוב ומפרסום דוח יחס כושר פירעון ליום 30 ביוני, 2020.

יחס כושר הפירעון של החברה:

בהתאם לדוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר, 2019, שפורסם ביום 28 באוקטובר, 2020, לחברה עודף הון ללא התחשבות בהוראות המעבר, בתקופת הפריסה.

החישוב שערכה החברה כאמור, נבדק, על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה, בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים.

יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

באור 4: - הון ודרישות הון (המשך)

מדיניות ודרישות הון (המשך)

2. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרוט נוסף ראה סעיף 9 בדוח הדירקטוריון וכן דוח יחס כושר פירעון כלכלי שפורסם באתר האינטרנט של החברה.

דוח יחס כושר פירעון, ליום 31 בדצמבר, 2019, הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה לאותו יום. לפיכך, דוח זה לא עודכן להשלכות נגיף הקורונה אם וככל שאלו קיימות, ראה גם [באור 1](#).

3. דיבידנד

א. בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

ב. לעניין חלוקת דיבידנד לאחר תאריך המאזן ראה [באור 8 ה'](#).

באור 5 :- מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד:

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2019	2019	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
139,040	148,299	146,012	נדל"ן להשקעה
			<u>השקעות פיננסיות:</u>
8,191,321	7,609,062	8,796,640	נכסי חוב סחירים
446,661	475,663	456,200	נכסי חוב שאינם סחירים
3,294,242	2,609,984	3,116,953	מניות
2,336,811	2,187,920	2,917,744	השקעות פיננסיות אחרות
14,269,035	12,882,629	15,287,537	סך הכל השקעות פיננסיות
872,877	707,705	1,494,311	מזומנים ושווי מזומנים
95,450	94,032	99,763	אחר
15,376,402	13,832,665	17,027,623	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות.

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,796,640	-	-	8,796,640	השקעות פיננסיות
456,200	-	456,200	-	נכסי חוב סחירים
3,116,953	337,451	-	2,779,502	נכסי חוב שאינם סחירים
2,917,744	594,998	-	2,322,746	מניות
15,287,537	932,449	456,200	13,898,888	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,609,062	-	-	7,609,062	השקעות פיננסיות
475,663	-	475,663	-	נכסי חוב סחירים
2,609,984	99,063	-	2,510,921	נכסי חוב שאינם סחירים
2,187,920	415,277	-	1,772,643	מניות
12,882,629	514,340	475,663	11,892,626	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,191,321	-	-	8,191,321	השקעות פיננסיות
446,661	-	446,661	-	נכסי חוב סחירים
3,294,242	273,432	-	3,020,810	נכסי חוב שאינם סחירים
2,336,811	439,263	-	1,897,548	מניות
14,269,035	712,695	446,661	13,109,679	השקעות פיננסיות אחרות
				סה"כ

לגבי השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן של הנכסים הפיננסיים, ראה באור 12 ו' לדוחות השנתיים. לעניין חלוקה לרמות ראה באור 2 יא' לדוחות השנתיים.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
712,695	439,263	273,432
40,211	22,558	17,653
179,795	133,429	46,366
(252)	(252)	-
<u>932,449</u>	<u>594,998</u>	<u>337,451</u>
אלפי ש"ח		
40,269	22,616	17,653

יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020

* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2020

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
344,064	263,472	80,592
4,527	2,029	2,498
189,969	173,996	15,973
(24,220)	(24,220)	-
<u>514,340</u>	<u>415,277</u>	<u>99,063</u>
אלפי ש"ח		
5,781	3,283	2,498

יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019

* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2019

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
292,234	538,830	831,064
45,217	12,672	57,889
-	43,685	43,685
-	(189)	(189)
337,451	594,998	932,449
45,217	12,709	57,926

יתרה ליום 1 ביולי, 2020

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020

(*) מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2019

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
89,029	401,203	490,232
(703)	(3,940)	(4,643)
10,737	22,234	32,971
-	(4,220)	(4,220)
99,063	415,277	514,340
(703)	(4,190)	(4,893)

יתרה ליום 1 ביולי, 2019

סך ההפסדים שהוכרו ברווח או הפסד (*)

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019

(*) מתוכם: סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2019

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
	מבוקר	
	אלפי ש"ח	
344,064	263,472	80,592
91,735	17,876	73,859
327,150	208,169	118,981
(50,254)	(50,254)	-
<u>712,695</u>	<u>439,263</u>	<u>273,432</u>
93,753	19,894	73,859

יתרה ליום 1 בינואר, 2019

סך הרווחים שהוכרו ברווח או הפסד (* רכישות מכירות)

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019

(* מתוכם: סך הרווחים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2019

במהלך שנת 2019 לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2020	
שווי הוגן	הערך בספרים
	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח
1,155,808	862,219
180,142	180,504
<u>1,335,950</u>	<u>1,042,723</u>
	<u>189</u>

אגרות חוב מיועדות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

מוצגים כהלוואות וחייבים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב שאינם סחירים (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2019	
הערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
851,475	1,155,082
166,254	172,808
1,017,729	1,327,890
1,436	

אגרות חוב מיועדות
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:
 מוצגים כהלוואות וחייבים
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2019	
הערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
845,337	1,142,381
176,437	184,343
1,021,774	1,326,724
1,260	

אגרות חוב מיועדות
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:
 מוצגים כהלוואות וחייבים
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה דלהלן מציגה ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו כאמור [בבאור א' 5\(2\)](#):
 החברה מחזיקה במכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן לפי הסיווגים כדלקמן:

ליום 30 בספטמבר, 2020				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
329,712	-	-	329,712	נכסי חוב סחירים
136,744	90,736	-	46,008	מניות
185,178	79,020	-	106,158	השקעות פיננסיות אחרות
<u>651,634</u>	<u>169,756</u>	<u>-</u>	<u>481,878</u>	סה"כ

ליום 30 בספטמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
692,612	-	-	692,612	נכסי חוב סחירים
86,842	71,644	-	15,198	מניות
84,121	68,294	-	15,827	השקעות פיננסיות אחרות
<u>863,575</u>	<u>139,938</u>	<u>-</u>	<u>723,637</u>	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2019				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
799,420	-	-	799,420	נכסי חוב סחירים
102,867	88,771	-	14,096	מניות
84,692	68,750	-	15,942	השקעות פיננסיות אחרות
<u>986,979</u>	<u>157,521</u>	<u>-</u>	<u>829,458</u>	סה"כ

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

תנועה בנכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
88,771	68,750	157,521
(8,238)	3,461	(4,777)
10,203	6,973	17,176
-	(164)	(164)
<u>90,736</u>	<u>79,020</u>	<u>169,756</u>
(8,238)	3,492	(4,746)

יתרה ליום 1 בינואר, 2020 (מבוקר)

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020

(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו

ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון

ליום 30 בספטמבר, 2020

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
מניות	השקעות פיננסיות אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
69,490	22,374	91,864
(128)	3,471	3,343
2,282	44,401	46,683
-	(1,952)	(1,952)
<u>71,644</u>	<u>68,294</u>	<u>139,938</u>
(128)	3,412	3,284

יתרה ליום 1 בינואר, 2019 (מבוקר)

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד *

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019

(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא

מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים

המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2019

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות לא סחירות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
152,533	71,338	81,195
1,776	2,438	(662)
15,611	5,408	10,203
(164)	(164)	-
169,756	79,020	90,736
יתרה ליום 1 ביולי, 2020		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*) רכישות מכירות		
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2020		
(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2020		
1,807	2,469	(662)

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח		
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח		
או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
133,284	63,826	69,458
2,618	2,714	(96)
4,036	1,754	2,282
139,938	68,294	71,644
יתרה ליום 1 ביולי, 2019		
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*) רכישות		
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2019		
(*) מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2019		
2,618	2,714	(96)

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2019, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח

נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה		
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות
	מבוקר	
אלפי ש"ח		
91,864	22,374	69,490
4,186	4,354	(168)
64,983	45,534	19,449
(3,512)	(3,512)	-
<u>157,521</u>	<u>68,750</u>	<u>88,771</u>
4,077	4,245	(168)

יתרה ליום 1 בינואר, 2019

סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח או הפסד (*

רכישות

מכירות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2019

(* מתוכם: סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח או הפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2019

במהלך שנת 2019, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ג. התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר, 2020	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
10,164	10,000
282,014	270,079
292,178	280,079
-	6,211
	<u>286,290</u>

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים

אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת

סך התחייבות בגין חכירה (*

סך הכל התחייבויות פיננסיות

באור 5 :- מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
13,125	10,000
298,218	269,829
311,343	279,829
-	2,213
	282,042

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
 סך התחייבות בגין חכירה (*)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר, 2019	
שווי הוגן	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
11,483	10,000
302,869	269,890
314,352	279,890
-	2,013
314,352	281,903

התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:
 כתבי התחייבויות נדחים מתאגידים בנקאיים
 אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
 סך הכל התחייבויות פיננסיות
 סך התחייבות בגין חכירה (*)
 סך הכל התחייבויות פיננסיות
 (*) לא נדרש גילוי על שווי הוגן.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה, זאת כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של קבלת אישור לתובענה ייצוגית נגד החברה. ההליכים הייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הבירור המשפטי, החל משלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית ועד לשלב שבו התובענה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%), כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה בערעור, אם לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרים בהם במסגרת ניהול ההליכים קיימת נכונות להגיע לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפשרה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מבניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה לעלות הסדר הפשרה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה או הפרשה בגובה נכונות החברה לפשרה, לפי העניין.

להלן פרוט הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות:

1. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה נגד החברה ונגד חברות ביטוח נוספות (להלן: "המשיבות"), ביום 13 ביוני, 2012. סכום התביעה הקבוצתית הינה על סך של כ-37 מיליון ש"ח.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

עניינה של התובענה בטענה כי המשיבות גובות סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטחים והקרויים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים" ("גורם פוליסה"). לטענת התובעת הייצוגית, אמנם במסגרת חוזרי הממונה הותר לחברות הביטוח לגבות "גורם פוליסה" בפוליסות לביטוח חיים, בכפוף למספר מגבלות, אלא שזהו תנאי הכרחי אך לא מספיק ולצורך גביית "גורם פוליסה" נדרשת גם הסכמה חוזית. הקבוצה אותה מבקשת לייצג התובעת הינה כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח של המשיבה ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כעמלה זהה בשם אחר. התובעת עותרת לסעד של תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה. כמו כן, עותרת התובעת למתן צו עשה המורה לחברה לשנות את דרך פעולתה בכל הקשור בגביית גורם פוליסה ולתשלום גמול לתובעת ושכר טרחה לבאי כוחה.

ביום 21 בנובמבר, 2016 ניתנה החלטת בית משפט בבקשה לאישור התובענה כייצוגיות במסגרתה נקבע כי יש מקום לאשר באופן חלקי את ניהול התובענה כייצוגית. בית המשפט הגדיר את חברי הקבוצה: "מבוטחים של כל אחת מחברות הביטוח בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992 (פוליסות המכונות בשמות שונים כגון "עדיף", "מיטב", "יותר", "עדי", "מעולה" וכיו"ב), אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם הפוליסה". עילת התביעה אותה אישר בית המשפט הינה הפרת פוליסת הביטוח בשל גבייה ללא בסיס משפטי של עמלת "גורם פוליסה" באופן שפגע בחיסכון שנצבר לטובת המבוטח החל משבע שנים קודם להגשת התובענה – היינו: ביחס לחברה החל מיום 13 ביוני, 2005. בית המשפט אישר לתבוע את הסעדים הבאים: תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטח בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתו אילו לא היה נגבה גורם הפוליסה או פיצוי המבוטח בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מעתה ואילך.

ביום 5 במרס, 2017 הגישו התובעים בקשה לאיחוד הדיון בתיק יחד עם תיקים שהוגשו כנגד ארבע חברות ביטוח נוספות (הראל, כלל, מגדל ומנורה) באותו נושא. בקשה זו התקבלה ונקבע כי כל התיקים, לרבות התיק כנגד החברה, יאוחדו וידונו בפני השופטת מיכל נדב יחד עם התיק המתנהל נגד הפניקס.

ביום 16 במאי, 2017 הגישו הנתבעות (כולל החברה), כל אחת בנפרד, בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על ההחלטה לאשר באופן חלקי את התובענה כייצוגית, וכן כי ההליכים בבית המשפט המחוזי יותלו עד להשלמת ההליכים בבקשת רשות הערעור בעליון. בית המשפט העליון נעתר לבקשה והורה על התליית ההליכים בבית המשפט המחוזי עד למתן החלטה אחרת.

ביום 3 בספטמבר, 2018 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לבית המשפט העליון, אשר חוזרת בעיקרה על עמדתו כפי שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

ביום 6 בפברואר, 2019 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור בבית המשפט העליון, במסגרתו הציע בית המשפט כי בקשות הערעור ימחקו וכי כל הטיעונים, לרבות הזכות להגיש ערעור בתום הדיון במחוזי, ישמרו לצדדים. החברה קיבלה את המלצת בית המשפט והודיעה על משיכת בקשת רשות הערעור. בנסיבות אלו, ימשך הדיון בתובענה לגופה בבית המשפט המחוזי. כתב תביעה כנגד כל החברות הוגש לבית המשפט המחוזי וכתבי הגנה מטעם החברות הוגשו גם כן. הצדדים הגישו גם את ראיותיהם. בשלב זה, הצדדים פנו בהסכמה להליך גישור. ביום 6 ביולי 2020 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הורה ביהמ"ש ליועמ"ש להתייחס להצעת הפשרה הנרקמת בין הצדדים. בנוסף, ביהמ"ש הורה לנתבעות להגיש את הצעת הסדר הגישור, תוך מתן הסבר מדוע יש בראיות החדשות לשנות מהותית את פני התביעה, וזאת עד ליום 8 בדצמבר, 2020.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

1. המשך

התיק נקבע לדיון קדם משפט נוסף בפני בית המשפט ליום 14 בינואר, 2021, וכן לדיוני הוכחות לימים: 11 בפברואר, 2021; 18 בפברואר, 2021; 6 במאי, 2021; 13 במאי, 2021; 20 במאי, 2021; 27 במאי, 2021; 3 ביוני, 2021; 10 ביוני, 2021; 17 ביוני, 2021; ו- 24 ביוני, 2021.

2. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 7 בספטמבר, 2016. סכום התביעה הקבוצתית מוערך בסכום של 8,100,000 ש"ח. עניינה של התובענה בטענה בדבר גביית הוצאות ניהול השקעות ללא הסכמה מפורשת על כך במסגרת הפוליסה (הגביה של הוצאות ניהול אינה מנוגדת לדין והטענה היא כי לא היתה הסכמה חוזית על-פי הפוליסה המתירה גביה של הוצאות אלו); כי החברה הציגה כביכול מצגי שווא, לפיהם העלות היחידה שיש לחוסכים היא דמי ניהול; וכי החברה לא גילתה ללקוחותיה במסגרת הדוחות האישיים ששלחה כי נוכח הוצאות ניהול השקעות, וזאת עד לדוחות החל משנת 2014. הקבוצה אותה מעוניינת לייצג התובעת היא כל בעלי פוליסת חסכון "Best Invest אישי" של המשיבה בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה. ביום 14 ביוני, 2018 הגישו הצדדים בהליך הנ"ל - יחד עם הצדדים בהליכים נוספים המתנהלים נגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא - בקשה לאישור הסדר דיוני, לפיו תצורף עמדת המאסדר - שהוגשה במסגרת הליכים המתנהלים באותה עילה בבתי הדין לעבודה - כראיה בתיק. בית המשפט נעתר לבקשה. ביום 31 במאי, 2019 ניתנה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 15 ביולי, 2019 הגישו הנתבעות בקשה להארכת מועד להגשת כתב הגנה והתליית ההליך עד להחלטה בבקשת רשות ערעור. בהתאם להחלטת בית המשפט, בשלב זה מוארך המועד להגשת כתב הגנה עד להחלטה אחרת. ביום 26 בספטמבר, 2019 הגישה החברה בקשת רשות ערעור על ההחלטה המאשרת את התובענה כייצוגית לבית המשפט העליון. ביום 3 בנובמבר, 2019 קבע בית המשפט העליון כי הבקשה לרשות ערעור מצריכה תשובה; וכי גם היועץ המשפטי לממשלה מתבקש להגיש את עמדתו בכתב בעניין. ביום 13 באוגוסט, 2020 הודיע היועץ המשפטי לממשלה על התייצבותו בהליך בקשת רשות הערעור וכן הגיש את עמדתו, לפיה יש לקבל את בקשת רשות הערעור והערעור לגופו ולהורות על דחיית בקשות האישור כתובענות ייצוגיות. ביום 13 בספטמבר, 2020 הוגשה בקשה להצטרף להליך מטעם עמיתים בקופות גמל שהגישו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בהליכים אחרים בעניין הוצאות ישירות, אשר תלויות ועומדות בבית הדין האזורי לעבודה בתל אביב. ביום 6 באוקטובר, 2020 בית המשפט העליון קיבל את בקשת ההצטרפות והתיר לעמיתים להגיש תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. דיון בתיק בבית המשפט העליון נקבע ליום 11 בפברואר, 2021.

3. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 13 בנובמבר, 2016. הערכת התובעות באשר לסכום הנזק המצרפי של כלל חברי הקבוצה, הינו בגבולות 5 מיליון ש"ח לערך, לשנת 2015 בלבד. עניינה של התובענה בטענה כי החברה מפרה כביכול התחייבויותיה במסגרת פוליסות לביטוח מנהלים הכוללות גם כיסוי לאובדן כושר עבודה, באופן כזה שהחברה, בין היתר, מסיטה כספי מבוטחים וגורעת כספים ביתר מתוך רכיבי הגמל והפיצויים המופרשים על-ידי המבוטחים לטובת רכיב אובדן כושר עבודה, ובכך מקטינה לכאורה את הסכומים הנצברים עבור המבוטחים כפנסיה (גמל ופיצויים) ומגדילה את הפרמיות הנגבות על-ידה עבור רכיב אובדן כושר עבודה, וזאת בניגוד לדין ולתנאי פוליסת הביטוח. הקבוצה אותה מבקשות התובעות לייצג כוללת "כל מבוטח בעל פוליסת ביטוח מנהלים וכן ביטוח אובדן כושר עבודה, החל משנת 2015".

בין הצדדים התנהלו מגעים אשר הבשילו לחתימה על בקשת הסתלקות, לפיה בקשת האישור תימחק בכפוף להתחייבות החברה לתיקון המגבלה הטכנולוגית בעטיה נוצרה אי-ההתאמה הרישומית באותן פוליסות, ותשלם סך של 280,000 ש"ח כגמול ושכ"ט למבקשות ובאי כוחן ("בקשת ההסתלקות"). ביום 13 בפברואר, 2018 הגישו המבקשות את בקשת ההסתלקות לבית

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

3. המשך

הדין. ביום 21 באוקטובר, 2018 הוגשה עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, במסגרתה התנגד היועמ"ש לאישור בקשת ההסתלקות והמליץ על מינוי בודק חיצוני. ביום 31 בדצמבר, 2018 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה, אשר כללה גם תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 26 בפברואר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מתוקנת לאישור הסדר פשרה. ביום 14 באוגוסט, 2019 הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, המתנגדת להסדר הפשרה המתוקן. ביום 2 באוקטובר, 2019 התקיים דיון בתיק, במסגרתו הודיעו הצדדים על משיכת הסדר הפשרה, נוכח עמדתו של היועמ"ש. ביום 15 בינואר, 2020 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר דינוי ("ההסדר הדינוי"), לפיה בקשת האישור תתקבל ובית הדין יאשר את ניהול התובענה כייצוגית, וזאת על מנת להביא לסיום ההליכים המשפטיים בתיק ועל מנת לסלול את הדרך לאישור הסדר פשרה שיובא בהמשך לאישורו של בית הדין. ביום 21 בינואר, 2020 נתן בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב תוקף של החלטה להסדר הדינוי והתובענה אושרה כייצוגית. בהתאם, בית המשפט מינה מומחה מטעמו לבחינת השאלות שבמוקד ההסדר הדינוי.

4. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 22 בינואר, 2017. סכום התובענה מוערך בסך של 12,250,000 ש"ח. עניינה של הבקשה לאישור בטענת המבקשים לגביית יתר מן המבוטחים, בכל הנוגע לאפשרות עדכון הגיל ו/או וותק הנהיגה בעת חציית מדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה אותם בהפחתה בפרמיית הביטוח. לשיטת המבקשים, הגדרת הקבוצה כוללת את מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג', בתקופה שתחילתה שבע שנים קודם להגשת התובענה ועד למתן פסק דין, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ו/או וותק הנהיגה המזכה בהפחתת דמי הביטוח ואשר לא קיבלו מאת החברה את ההפחתה. ביום 22 ביוני, 2017 התקיים דיון קדם משפט יחד עם תביעות נוספות שהוגשו כנגד חברות ביטוח אחרות באותו נושא. בית המשפט קבע כי נכון לשלב זה של ההליך, כלל התביעות העוסקות בפרקטיקת מעבר גיל ידונו במאוחד. ביום 28 במאי, 2019 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו נקבע כי על המשיבות להגיש תשובה בכתב לשאלת בית המשפט (תשובה כאמור הוגשה ביום 10 ביולי, 2019). ביום 4 בנובמבר, 2020 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, לפיה הצדדים יגיעו ביניהם להסדר דינוי בקשר לסדר המצהירים בדינוי ההוכחות הנוספים, אשר יקבעו בהתאם לאחר מכן לשנת 2021.

5. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ו-2 חברות ביטוח נוספות ביום 27 באפריל, 2017. סכום התביעה כנגד המשיבות הוערך על ידי המבקשים על סך של 44,395,750 ש"ח (סכום התובענה נגד החברה בלבד עומד על סך של 15,870,750 ש"ח). עניינה של התובענה, בטענה לגביית יתר, שלא כדיון, של ריבית (דמי אשראי) בקשר עם פריסת הפרמיה השנתית לתשלומים ובניגוד להוראות תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (קביעת אחידות מטבע בחוזי ביטוח ודמי ביטוח באשראי), תשמ"ד-1984 (להלן: "תקנות דמי ביטוח באשראי"), אשר קובעות אחוז ריבית מקסימלי. הקבוצה הוגדרה ככל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטחו על ידי המשיבות בפוליסות ביטוח בענפי הביטוח הכללי (ביטוח רכב (רכוש), ביטוח דירה ותכולתן, ביטוח תאונות אישיות) וכל פוליסה אשר תקנות דמי ביטוח באשראי חלות עליה, ואשר שילמו למשיבות ריבית, דמי אשראי, דמי גביה או דמי הסדר תשלומים ביתר או כל תשלום דומה לאלה, תוך חריגה מהוראות הדין ו/או תוך חריגה משיעורי הריבית אשר הוצגו בפוליסות. הסעדים המבוקשים הינם פיצוי/ השבה בדרך של החזר סכום הריבית העודפת שנגבה מהקבוצה שלא כדיון וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן. ביום 19 ביולי, 2020 עדכן המבקש את ביהמ"ש כי המגעים לסיום ההליך על דרך הפשרה לא צלחו. התיק קבוע לדיון מקדמי ליום 7 בפברואר, 2021.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

6. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 24 במאי, 2017. סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה הינו על סך של 75 מיליון ש"ח. עניינה של התובענה בטענה לפיה החברה מפרה את חובתה החוזית על פי פוליסת מקיף לרכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר ("הפוליסה"), כאשר היא מסרבת לשלם למבוטחים בעלי רכב מסחרי את ירידת הערך הנגרמת לכלי הרכב המבוטח כתוצאה ממקרה ביטוח. הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג הינה כל מבוטחי החברה בעלי רכב מסחרי, אשר רכשו ו/או ירכשו מהחברה את הפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב מסחרי מעל 3.5 טון ורכב אחר, אשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה נגרם ו/או ייגרם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך. עילות התביעה הנטענות, בין היתר, הן הפרת הסכם; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות אמון ותום לב בהתאם לחוק החוזים; תיאור מטעה ו/או פגיעה בנסיבות מיוחדות כאמור בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981. הסעדים המבוקשים על ידי התובע הינם צו הצהרתי לפיו הנזק של ירידת ערך, בגין מקרה בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ו/או יגרם נזק של ירידת ערך כתוצאה ממקרה ביטוח, במלוא ירידת הערך כפי שתקבע על ידי שמאי מוסמך, או כל סעד אחר שיקבע בית המשפט. ביום 11 בינואר, 2018 התקיים דיון מקדמי בבקשת האישור, במסגרתו התבקשו הצדדים על-ידי בית המשפט לבוא בדברים בניסיון להגיע להסכמות בדבר פתרון המחלוקת מושא בקשת האישור על דרך של תשלום פיצוי חלקי לחברי הקבוצה. הצדדים הודיעו לבית המשפט כי הסכימו לפנות להליך גישור, המתנהל בימים אלה בפני כב' השופט (בדימ') יצחק ענבר. ביום 10 בנובמבר 2020 הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה, לפיו הקבוצה תכלול את כל המבוטחים מיום 24 במאי, 2014 ועד אישור הסדר הפשרה, אשר רכשו מהחברה פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב מסחרי או רכב אחר מעל 3.5 טון ואשר שולמו להם תגמולי ביטוח כתוצאה ממקרה ביטוח כהגדרתו בפוליסה, אך לא שולמו להם תגמולי ביטוח מסוג ירידת ערך. החברה תשלם פיצוי לכלל חברי הקבוצה בסכום כולל של 2.4 מיליון ש"ח, אשר יחולק בין כל חבר קבוצה אשר הנזק הגולמי שנגרם לכלי הרכב שלו עמד על 25% לפחות משווי הרכב במועד אירוע הביטוח, והוא ישולם לחשבונות הבנק של המבוטחים. סכום הפיצוי שיוותר בידי המשיבה, ככל שיוותר, בשל אי-איתור חלק מהמבוטחים הזכאים לפיצוי הנותן, יועבר לקרן "לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד", אשר הוקמה מכוח סעיף 27 לחוק תובענות ייצוגיות.

7. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה האישית של המבקשת כנגד החברה עומד על 1,269.4 ש"ח, כאשר הנזק הכולל של הקבוצה לא כומת במסגרת הבקשה לאישור. עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה משלמת במועד מאוחר למועד הפירעון סכומים שנפסקו לחובתה על ידי רשות שיפוטית וזאת מבלי להוסיף לסכום ששולם על ידה הפרשי הצמדה וריבית כדין.

במסגרת תשובת החברה לבקשה לאישור הבהירה החברה כי היא אינה נוקטת במדיניות של עיכוב תשלומים שנקבעו מכוח החלטה שיפוטית; כי היא פועלת בהתאם לדיון ומשלמת את הסכומים שנקבעו במועד; וכי בהסכמי הפשרה בין הצדדים לא נקבע כל מועד לתשלום סכום התמורה, ובנסיבות אלה יש להשלימו בהתאם לנוהג הקיים, על פיו יש להעביר את הכספים בתוך 30 ימים. ביום 19 בפברואר, 2019 התקיים דיון מקדמי בתיק, במסגרתו הציע בית המשפט לצדדים לפנות להליך גישור. ביום 13 במרס, 2019 הודיעו חלק מהמשיבות בהליך לבית המשפט על הסכמתן להעביר את התיק לגישור בפני כב' השופט (בדימ') אסתר דודקביץ'. ביום 24 במרס, 2019 קבע בית המשפט כי הצדדים יפנו לגישור כמוסכם ויעדכנו את בית המשפט בדבר תוצאותיו.

ביום 4 באוגוסט, 2020, עדכנו הצדדים כי הגיעו להסכמה אודות מתווה פשרה. על הצדדים להגיש בקשה לאישור הסדר פשרה עד ליום 15 בדצמבר, 2020. דיון בתיק נקבע ליום 24 בינואר, 2021.

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

8. בקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד החברה אשר הוגשה ביום 6 בספטמבר, 2017. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש עומד על סך של 14,500,000 ש"ח.
- עניינה של הבקשה לאישור, בטענת המבקשת, להשבת דמי הפגיעה ששילמה כמעסיקה למוסד לביטוח לאומי, בתקופת ההשבה, בגין תקופת הזכאות הראשונה, כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 ("חוק המל"ל"), בעקבות תאונות דרכים שאירעו לעובדיה הניזוקים, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המוסד לביטוח לאומי. הקבוצה בשמה מעוניינת המבקשת לפעול, הוגדרה כציבור המעבידים/מעסיקים "הרגילים" (למעט המדינה, קבוצת המעבידים המורשים וקבוצת המעבידים המיוחדת), אשר שילמו/החזירו למל"ל, במהלך תקופת ההשבה, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין "תקופת הזכאות הראשונה" כמשמעותה בסעיף 94 לחוק המל"ל, בגין תאונות דרכים שאירעו לעובדים כאמור, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה על ידי המל"ל ("התאונות הרלבנטיות"), ואשר המשיבה, כמבטחת שהוציאה את פוליסות ביטוח החובה על פי חוק הפלת"ד (לרבות ההפניות לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) ולפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש) (התש"ל-1970) והמכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות. טענת המבקשת להפרת סעיף 328 לחוק המל"ל ולהחזר דמי הפגיעה ששילם המעסיק לעובד שנפגע בתאונת דרכים שהוכרה כתאונת עבודה בצרוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלום זה למל"ל.
- ביום 9 בנובמבר, 2017 הגישה המשיבה בקשה להעברת הדיון לפי סעיף 7 לחוק תובענות ייצוגיות, כך שיאוחד עם תובענה אחרת שהוגשה נגד חברת ביטוח נוספת העוסקת באותו הנושא. ביהמ"ש קבע כי הדיון בשתי הבקשות לאישור יידון במאוחד.
- ביום 26 באפריל, 2018 התקיים דיון קדם משפט, אשר במסגרתו נקבע כי המבקשת תודיע לבית המשפט אם בכוונתה להמשיך בניהול התיק. ביום 9 ביולי, 2018 הודיעה המבקשת כי היא עומדת על המשך ניהול ההליכים.
- ביום 4 באוקטובר, 2018 התקיים קדם משפט נוסף בתיק, במסגרתו הוחלט על איחוד הדיון יחד עם בקשות האישור נגד חברות ביטוח אחרות באותו עניין. ביום 18 במרס, 2019 התקיים דיון הוכחות בתיק; ביום 24 ביוני, 2019 התקיים דיון לשמיעת סיכומים בתיק; ביום 25 ביוני, 2019 נעתר בית המשפט להודעה מטעם המבקשים להשלמה נקודתית לסיכומי המבקשים; וביום 4 במרס, 2020 נעתר בית המשפט לבקשת המבקשים לצירוף אסמכתא לתיק. טרם ניתנה החלטה על ידי בית המשפט.
9. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 26 בפברואר, 2018. להערכת המבקש, הנזק המצרפי של חברי הקבוצה הינו בגבולות של 10.5 מיליון ש"ח לערך, בשבע השנים שקדמו להגשת תביעה זו, ולחילופין סכום העולה על 4.5 מיליון ש"ח בשלוש השנים שקדמו להגשת תביעה זו. עניינה של התובענה הינה בטענה כי החברה מפרה את התחייבויותיה במסגרת פוליסות "משפחה בטוחה - פוליסה לביטוח תאונות", כך שהיא מבצעת תחשיב תשלום פיצוי בגין נכות, בהתאם לתנאים ולסייגים המופיעים בפוליסה ובגובה מחצית מאחוזי הנכות שנקבעו למבוטח בפועל. בדרך זו, מקטינה החברה לכאורה את סכומי הביטוח אשר מגיעים למבוטחים בקרות מקרה ביטוח, זאת על אף שהסייג בדבר אופן התחשיב המופחת אינו מופיע בטופס גילוי נאות ו/או בטופס ההצעה לביטוח. בנוסף, לטענת המבקש, יש לראות שוק כאיבר עצמאי ולא כחלק מאיבר אב (רגל), ולכן חישוב סכום הביטוח צריך להיעשות על ידי החברה לפי סעיף אחר בפוליסה, המקנה פיצוי מלא ולא פיצוי מופחת. הקבוצה הנטענת בבקשת האישור כוללת את כל מבוטחי החברה בפוליסה מסוג זה ובפוליסות אחרות הכוללות סייג בדבר סכומי ביטוח מופחתים, כפי שישנו בפוליסה דנן ואשר אין בנספח גילוי נאות שלהן גילוי בקשר עם האופן שבו החברה מחשבת את סכום הפיצוי בקרות מקרה ביטוח. ולחילופין, מבוטחים אשר החברה שילמה להם אחוז נמוך יותר מתגמולי הביטוח עקב התייחסות לתת איבר (שוק, ברך וכו') כחלק מאיבר אב (רגל, בדוגמא האמורה) ולא כאיבר עצמאי. המבקש עותר לחייב את החברה לבצע חישוב תגמולי ביטוח המגיעים לחברי הקבוצה, בהתעלם מהוראות הסייגים בפוליסה ודרכי החישוב המפורטות בפוליסה. ביום 24 בדצמבר, 2018 ניתן תוקף של החלטה להסכמת הצדדים לפנות להליך גישור. ואולם

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

9. המשך

לאחר 2 ישיבות גישור שהתקיימו, הצדדים הודיעו לבית המשפט ביום 17 בפברואר, 2020 כי הליך הגישור לא צלח. ביום 25 במאי, 2020 התקיים דיון קדם משפט בתיק, במסגרתו הורה בית המשפט על קבלת עמדת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ועמדת היועץ המשפטי לממשלה, וזאת עד ליום 10 בדצמבר, 2020. דיון קדם משפט נוסף בתיק נקבע ליום 11 בינואר, 2021.

10. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה ביום 4 במאי, 2018. להערכת המבקשת סכום הפרשים המגיעים לכאורה לקופות הפנסיוניות של עובדי החברה עומד על סך של 3,506,250 ש"ח; ובגין זכאות לכאורה לפיצוי כספי עקב אי מתן יום בחירה בשנה לעובדי החברה על סך של 1,225,000 ש"ח. סך הכל סכום התביעה לכלל חברי הקבוצה עומד על סך של 4,731,250 ש"ח.

לטענת המבקשת, החברה מפרה התחייבויותיה בכך שאינה מקיימת את הוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, אשר לשיטתה חל על עובדי החברה. במסגרת זו נטען כי החברה אינה משלמת לחשבונות הפנסיונים של עובדיה הפרשות פנסיוניות מלאות לגמל בגין מלוא שכרם החודשי בשיעור של 6%, וללא תקרת שכר החל מהחודש הראשון להעסקתם, או לפי צו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק, ככל והשיעורים על פיו מיטבים, החל מחודש יולי 2016. בנוסף, לטענת המבקשת, בהתאם להוראות צו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות, זכאים עובדי החברה ליום בחירה אחד מידי שנה, מעבר לחישוב הזכאות לחופשת חג, ואילו החברה לא העניקה לעובדיה יום בחירה.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כל עובדי החברה אשר הועסקו בה החל מחודש אפריל 2011 ועד למועד אישור הבקשה, ואשר בוטחו במהלך תקופת העסקתם בביטוח פנסיוני מסוג ביטוח מנהלים ו/או בזכות לפנסיה פחותה יותר מזו הקבועה בצו ההרחבה בענף היבוא, היצוא והמסחר בסיטונות ו/או בצו ההרחבה במשק בנושא ביטוח פנסיוני מקיף במשק (החל מחודש יולי 2016). ביום 28 באפריל, 2019 דחה בית הדין את בקשת החברה לעיכוב הליכים בתיק עד למתן הכרעה בהליך משפטי אחר המתנהל בפני בית הדין הארצי לעבודה ועוסק בשאלה משפטית דומה לזו המתעוררת בבקשת האישור. בהתאם להחלטת בית הדין, בימים 23 באוקטובר, 2019 ו- 14 בנובמבר, 2019 הגישו המדינה ולשכת המסחר, בהתאמה, עמדה מטעמן, אשר תומכת בגישת החברה לפיה צו ההרחבה אינו חל על ענף הביטוח. ביום 21 בנובמבר, 2019 הגישה ההסתדרות הכללית את עמדתה, לפיה לדעתה צו ההרחבה חל על ענף הביטוח, אך לא קבעה זאת באופן נחרץ. לאור ההתפתחויות המתוארות, ביום 24 בנובמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה מוסכמת להסתלקות מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 20 בפברואר, 2020 אישר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב בקשה מוסכמת להסתלקות מבקשת האישור ולדחיית התובענה ונתן לה תוקף של פסק דין.

11. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וחברות ביטוח נוספות ביום 27 בינואר, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך על סך של 4,074,601 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה כי הנתבעות, משיבות את החלק היחסי של דמי הביטוח בגין פוליסות רכב ודירה שבוטלו, באיחור של למעלה מ-14 יום ונמנעות מהוספת ריבית צמודה בעת איחור בהשבת דמי ביטוח. יצוין כי כנגד הנתבעות הנוספות נטען גם כי הן נמנעות מהשבה מלאה של הצמדה למדד מיום הגביה ועד למועד החזור.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שקיבל החזר יחסי של דמי ביטוח בהתאם לחוזי הביטוח ולתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח רכב מנועי), תש"ע-2010 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), תשמ"ו-1986, באיחור של למעלה מ-14 יום מיום ביטול הביטוח. ביום 19 ביולי, 2020 התקיים דיון קדם משפט,

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

11. המשך

במסגרתו הורה בית המשפט למבקש לשלוח לחברה בקשה עם שאלות וסיכום נתונים ועל החברה להשיב בכתב עד ליום 21 בספטמבר, 2020. ביום 30 ביולי, 2020 הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות מטעם חלק מהמבקשים כנגד מגדל. ביום 19 באוגוסט, 2020 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט, המאשרת את בקשת ההסתלקות ונותנת לה תוקף של פסק דין. בהתאם לבקשת האישור כנגד מגדל נמחקה ותביעתם האישית של התובעים נגד מגדל נדחתה. ביום 14 באוקטובר, 2020 עדכנו הצדדים את בית המשפט בדבר קיום מגעים למשא ומתן למתווה הסתלקות. על הצדדים לעדכן את בית המשפט על התקדמות מתווה ההסתלקות כאמור עד ליום 15 בדצמבר, 2020.

12. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביה"ד האזורי לעבודה בתל אביב ביום 5 ביוני, 2019. סכום התביעה המוערך על ידי המבקש לנזקם הכולל של חברי הקבוצה מוערך בסך של מעל 3,000,000 ש"ח.

עניינה של התובענה בטענה שהמשיבה גבתה ביתר ושלא כדין דמי ניהול ממבוטחיה בפוליסות המערבות ביטוח חיים וחיסכון (גמל), המוצעות הן לשכירים ("ביטוח מנהלים") והן לעצמאיים.

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כלל מבוטחי החברה בפוליסות שיש בהן מרכיב חיסכון (גמל) לרבות מנהלים ומבוטחים שכירים בפוליסות הידועות בכינוי "ביטוחי מנהלים", ולרבות מבוטחים בפוליסות המיועדות לעצמאיים, בין אם נפתחו במעמד של ביטוחי מנהלים בין אם לאו. ביום 3 בספטמבר, 2019 הגישו הצדדים בקשה לעיכוב הליכים בתיק, וזאת עד למתן הכרעה בבקשת רשות הערעור שהוגשה על ההחלטה מיום 31 במאי, 2019 לאשר תובענה כייצוגית בתיק אחר (יערי נ' הכשרה), אשר עוסק באותה שאלה משפטית. ביום 4 בספטמבר, 2019 נעתר בית המשפט לבקשת עיכוב ההליכים, וזאת עד למתן הוראה אחרת.

13. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 11 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של חברות הביטוח, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב. לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות החלטות ממשלה לצמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות מאז חודש מרס 2020. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על חברות הביטוח להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 58 מיליוני ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 1,204 מיליוני ש"ח).

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ו/או ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', במהלך התקופה שתחילתה ביום 8 במרס, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של הגבלות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה. הגדרת הקבוצה מתייחסת גם לרכבים שבבעלות חברות השכרת רכב (ליסינג) וחברות השכרת רכב.

ביום 26 באפריל, 2020 הגישו המבקשים הודעה לביהמ"ש, לפיה נודע להם כי הוגשו לשני בתי משפט אחרים שתי תביעות בקשר לאותן שאלות של עובדה ומשפט ולפיכך הם מנהלים מגעים עם המבקשים בהליכים האחרים לצורך הגעה להסכמה על העברת התביעות לבית משפט אחד. ביום 4 ביוני, 2020 ניתנה החלטה לפיה הבקשה לאישור דנן תעבור לדיון יחד עם

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

13. המשך

ת"צ 17072-04-20 בבית המשפט המחוזי בתל אביב (כב' השופטת ברקאי) - ראה הליך בסעיף 15 להלן. לפרטים נוספים בדבר התקדמות ההליך - ראה פירוט בסעיף 15 להלן.

14. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 6 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בחיפה ביום 22 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוח מקיף לבתי עסק (לרבות חנויות, משרדים, בתי מלאכה, מפעלים, קניונים, מלונות, מסעדות, בתי קולנוע, מתקני ספורט וכו'), בתקופת התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, כאשר בקשת האישור מתמקדת בביטוח אחריות מעבידים וביטוח צד ג' שנכללים בפוליסות אלו. לגישת המבקשים, ככל שבית עסק סגור או כאשר כמות העובדים, הספקים והלקוחות שפוקדים אותו קטנה יותר, כך הסיכון לחברת הביטוח יורד. לפיכך, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוח בתי עסק. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 6.72 מיליוני ש"ח, כאשר לטענתם הנזק מחושב בגין התקופה שסיומה בחודש אפריל 2020 אך הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 81.37 מיליוני ש"ח).

הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהנתבעות בביטוח עסק הכולל אחריות מעסיקים ו/או ביטוח צד ג' במהלך התקופה הקובעת (שתחילתה ביום 15 במרס, 2020 וסיומה במועד הסרה מלאה ומוחלטת של ההגבלות שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה) או חלק ממנה. ביום 13 ביולי, 2020 הגישו המשיבות בקשה להעברת הדיון בהתאם לסעיף 7(א) לחוק תובענות ייצוגיות וביום 29 ביולי, 2020 הגישו המבקשים את תשובתם. ביום 13 באוגוסט, 2020 ניתנה החלטה אשר דוחה את הבקשה להעברת הדיון.

15. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה וכנגד 12 חברות ביטוח נוספות לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, ביום 19 באפריל, 2020. עניינה של התובענה בטענה להתעשרות שלא כדין של המשיבות, אשר לא הפחיתו את גובה הפרמיה הנגבית ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה (תכולה). לגישת המבקשים, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם ובמדינת ישראל וכן בעקבות צמצום הפעילות במשק, תושבים רבים חדלו מלעשות שימוש ברכבים שברשותם ולחלופין צמצמו באופן משמעותי את השימוש בהם ובנוסף התושבים ספונים בבתיהם, כך שחלה הפחתה משמעותית ברמת הסיכון לו חשופות המשיבות. כנגזרת להשלכה נטענת זו, לגישת המבקשים, היה על המשיבות להפחית בצורה משמעותית את גובה דמי הביטוח (הפרמיה) שהן גובות ממבוטחיהן בביטוחי רכב וביטוחי דירה. סכום התביעה המוערך על ידי המבקשים לנזקם הכולל של חברי הקבוצה כנגד החברה מוערך בסך של 42,200,773 ש"ח (סכום הנזק המצטבר נגד כל חברות הביטוח יחד מוערך בסך של 886,161,406 ש"ח). הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשים הינה כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה ושבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית (יום 19 במרס, 2020) החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מהמשיבות החזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי הביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון כמפורט בבקשת האישור.

בהחלטת ביהמ"ש מיום 26 באפריל, 2020 צוין כי נראה שאין כל הצדקה להגשת תובענה אחת כנגד כל המשיבות, על אף שעילת התביעה זהה ו/או דומה ולפיכך ביקש לקבל את התייחסות

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

15. המשך

המבקשים, אשר הוגשה ביום 7 במאי, 2020. ביום 12 במאי, 2020 ביהמ"ש קבע כי הסוגיה תדון במסגרת קדם משפט. ביום 22 ביוני, 2020 הגישו המבקשים בת"צ 16971-04-20 (ראה הליך בסעיף 13 לעיל) ובת"צ 19832-04-20, בקשה למחיקת בקשת האישור דנא, לפי סעיף 7(ב) לחוק תובענות ייצוגיות. ביום 20 באוגוסט, 2020 ניתנה החלטת ביהמ"ש לפיה הבקשה תדון במועד הדיון הקבוע.

ביום 21 ביולי, 2020 הגישו המבקשים הודעה לפיה הם מסכימים להפנות את התיק להליך גישור. על הצדדים להודיע עד ליום 1 באוגוסט, 2020 אם קיימת הסכמה להליך גישור. ביום 30 ביולי, 2020 הודיעה איי.די.איי. כי היא איננה מסכימה לקיים הליך גישור וביום 3 באוגוסט, 2020 יתר המשיבות הגישו הודעה לפיה הן אינן מוכנות להליך הגישור.

ביום 12 באוקטובר, 2020 ניתנה החלטתו של בית המשפט, לפיה תגובה לבקשת האישור תוגש על ידי המשיבות, ובתוכן החברה, בתוך 90 ימים ממועד ההחלטה בבקשה לפי סעיף 7(ב) לחוק תובענות ייצוגיות, אשר תדון במסגרת דיון קדם משפט, שנקבע ליום 21 בינואר, 2021.

16. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה כנגד החברה לביהמ"ש המחוזי מרכז ביום 26 באפריל, 2020. להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ- 1,275 ש"ח.

לגישת המבקש, אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה. עניינה של התובענה בטענה כי המבקש שהיה מבוטח בביטוח רכב מקיף וחובה בחברה, לאחר שהודיע לחברה על גניבת רכבו, לא קיבל מהחברה את יתרת הפרמיה בגין ימי ביטוח שלא בוצעו בפוליסת ביטוח החובה ואף גביית הפרמיה נמשכה גם לאחר המועד כאמור. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה כל מבוטח בחברה, אשר בשבע השנים הקודמות ליום הגשת התובענה, בוטל חוזה הביטוח שערכה עבורו החברה מכל סיבה שהיא ושהחברה המשיכה לגבות ממנו פרמיה בגין התקופה שאחרי הביטול או לא השיבה לו פרמיה שכבר גבתה עבור התקופה שאחרי הביטול - ההשבה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק חוזה ביטוח, ממועד כניסת הביטול לתוקף.

התיק נקבע לדיון מקדמי ליום 28 בדצמבר, 2020.

17. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לביהמ"ש המחוזי בתל אביב כנגד החברה ביום 14 ביוני, 2020. עניינה של התובענה בטענה כי נפלה כביכול טעות בתנאי פוליסת ביטוח

תאונות אישיות מסוג "משפחה בטוחה פלוס", כך שהושמטה בשוגג רשומת אחוז הכיסוי הביטוחי בגין שבר תאונתי בכף הרגל וכי החברה מנצלת טעות זו על מנת שלא לשלם תגמולי ביטוח בגין שבר תאונתי בכף הרגל ("עניין רחמים"). להערכת המבקש, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ- 10,500 ש"ח. לגישת המבקש, אין ביכולתו בשלב זה לבצע הערכה מדויקת של הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה, אך להערכתו מדובר בסכום של למעלה מ- 2.5 מיליוני ש"ח, כאשר הוא מבקש לשמור לעצמו את הזכות לתקן את סכום התביעה לאחר קבלת מידע ופרטים מאת החברה. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקש הינה קבוצת המבוטחים בפוליסה 'משפחה בטוחה פלוס' של המשיבה, אשר ארעה להם תאונה לפני הגשת בקשה זו וכתוצאה ממנה נגרם להם שבר בכף הרגל, ואשר הגישו תביעה למשיבה לקבלת תשלום תגמולי ביטוח ותביעתם נדחתה ולא שולמו להם תגמולי הביטוח האמורים ו/או מבוטחים אשר תיגרם להם תאונה עד מועד פסק הדין ויגרם להם שבר בכף הרגל כתוצאה מהתאונה ויפנו לקבלת תגמולים ו/או מבוטחים ששולמו להם תגמולי ביטוח 'לפנים משורת הדין' הנמוכים משיעור של 35% מסכום הביטוח.

ביום 2 באוגוסט, 2020 הגישה המבקשת בעניין ברברה (ראה ייצוגית מס' 18 להלן) בקשה להעברת הליך זה לבית המשפט המחוזי מרכז ולמחיקתו. החברה הגיבה לבקשה זו וציינה כי היא מותירה את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט ואולם, ראוי שתידון רק בקשה

א. תובענות ייצוגיות - בקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

17. המשך

לאישור אחת כנגדה באותו עניין. על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור בתוך 45 ימים מיום החלטת בית המשפט בבקשת ההעברה והמחיקה. התיק נקבע לדיון מקדמי ליום 14 בדצמבר, 2020.

18. בקשה לאישור תובענה כייצוגית אשר הוגשה לביהמ"ש המחוזי מרכז כנגד החברה ביום 14 ביוני, 2020. עניינה של התובענה בטענה כי בשל ניסוח רשלני ו/או הטעיה מכוונת לכאורה מצד המשיבה - פוליסת ביטוח תאונות אישיות מסוג "משפחה בטוחה פלוס" מגדירה אמנם "שבר בכף הרגל" כאירוע ביטוחי מזכה, אך מנגד מחריגה היא את הכיסוי הביטוחי ביחס לשבר מעין זה, קרי נמנעת מתשלום כלשהו בקרות מקרה הביטוח. להערכת המבקשת, סכום הנזק האישי הנטען הינו בסך של כ- 2,450 ש"ח. לטענת המבקשת, אין ביכולתה להעריך את הנזק לכלל חברי הקבוצה. הקבוצה שהוגדרה על ידי המבקשת הינה כלל מבוטחי המשיבה בפוליסת ביטוח תאונות אישיות החל מ- 7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה ועד בכלל. לאור העובדה שהעילה המשפטית וכן הקבוצה המיוצגת בתיק זה ובעניין רחמים זהה (ראה סעיף 17 לעיל), הוגשה על ידי המבקשת בקשה להעברת הבקשה שהוגשה על ידי רחמים לבית המשפט המחוזי מרכז וכן להורות על מחיקתה של הבקשה שהוגשה על ידי רחמים. החברה הגיבה לבקשה זו וציינה כי היא מותירה את ההחלטה לשיקול דעתו של בית המשפט ואולם, ראוי שתידון רק בקשה לאישור אחת כנגדה באותו עניין. על החברה להגיש תגובה לבקשה לאישור בתוך 45 ימים מיום החלטת בית המשפט בבקשת ההעברה והמחיקה. התיק נקבע לדיון מקדמי ליום 13 בינואר, 2021.

ב. להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות הליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהם הסכם פשרה (ראה לעניין זה סעיף 1 לעיל).

טבלה מסכמת:

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע אלפי ש"ח
<u>בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:</u>		
ציון סכום המתייחס לחברה	12	287,536
לא ציון סכום התביעה *	5	-

סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות שהוגשו כנגד החברה כמפורט לעיל מסתכם בכ- 22,290 אלפי ש"ח (30 בספטמבר, 2019 - 18,070 אלפי ש"ח, 31 בדצמבר, 2019 - 19,908 אלפי ש"ח).
* לרבות בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בהן לא צוין סכום תביעה מדויק (ראה פירוט אודות בקשה לאישור תובענה כייצוגית בסעיפים 3,7,16,17,18 לעיל).

באור 6: התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תהליכים אחרים וחשיפות נוספות

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופה החברה לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם עתידית. כנגד החברה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה על שוק ההון, הביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביחס לזכויות מבוטחים על פי פוליסות ביטוח ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בחברה. לעיתים, הכרעות (או טיטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים. כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בחברה ו/או מעביר לחברה בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול החברה, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמות, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים על החברה בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

ד. בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ותובענות אשר אושרו כנגד החברה, קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות זו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין צדדים שלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושיוכם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנוהלים על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט.

שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלה והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. לקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקת החברה הינו עתיר פרטים ונסיבות, אשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, אשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף, הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלוונטי בהתייחס ללקוח בודד. החברה מטפלת, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה חשופה לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של החברה וכיוצ"ב, טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי החברה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מהסוג האמור. החברה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

באור 7 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. לעניין משבר הקורונה והשלכותיו - ראה באור 1 (ד).

ב. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח:

1. ביטוח חיים

א. השפעת השינויים בריבית:

ההתחייבויות הביטוחיות מושפעות, בין היתר, משינויים בעקום הריבית:

1. השפעת הריבית על העתודות לגמלה:

ירידה (עליה) בשיעור ריבית ההיוון עשויה להגדיל (להקטין) את העתודה המשלימה לגמלאות ככל שיחול שינוי בריביות השוק.

2. החברה עורכת מידי תקופה בדיקת נאותות העתודות. בדיקה זו מחושבת בדרך של היוון תזרימי המזומנים על בסיס ריבית חסרת סיכון, בתוספת פרמיית אי נזילות המחושבת כיום על ידי החברה. בעקבות ירידת עקום הריבית חסרת הסיכון בשנים הרלוונטיות למוצר "סיעוד" הגדילה החברה את ההפרשה כאמור.

3. במהלך 2019 השלימה החברה עריכת מספר מחקרים במגזר ביטוח חיים ובריאות. המחקר העוסק בקביעת פקטור היוון K (פקטור המשמש לפריסת העתודה המשלימה לגמלאות) הביא לגידול בעתודה בשנת 2019 בסך של 1.5 מיליוני ש"ח.

ב. ביום 7 ליוני, 2020 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, לפיו בעת מדידת ההתחייבויות הביטוחיות ניתן להוסיף לריבית חסרת הסיכון המשמשת בבחינת נאותות העתודה פרמיית אי נזילות בשיעורים שונים. החוזר קובע שיעור פרטני לפרמיית אי הנזילות עבור פוליסות סיעוד פרט. והעמידו על 80% במקום 50% שהיה עד כה. יישום לראשונה של החוזר התבצע בדוחות כספיים אלו וטופל כשינוי אומדן חשבונאי בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 8. כתוצאה מיישום החוזר, רשמה החברה הקטנה בהתחייבויות הביטוחיות והגדלת הרווח לפני מס בכ-8.9 מיליון ש"ח לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020.

ג. בעקבות פרסום נייר עמדה ביולי 2019 ע"י רשות שוק ההון ופרסום חוזר סופי בעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות- עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי התמותה לחברות ביטוח" עדכנה החברה את הערכותיה בדבר ההתחייבויות לגמלאות עתידיות וגמלאות בתשלום בסך של כ-4.2 מיליון ש"ח בשנת 2019. למועד פרסום דוח זה, לא חל שינוי בלוחות התמותה.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2019	2020	2019	2020
מבוקר	בלתי מבוקר			
	מיליון ש"ח			
7.0	3.4	0.4	5.1	0.8
21.5	18.7	3.7	18.7	16.3
1.5	-	-	-	-
30.0	22.1	4.1	23.8	17.1
-	-	-	-	(8.9)
4.2	-	-	4.2	-
34.2	22.1	4.1	28.0	8.2
22.5	14.5	2.7	18.4	5.4

א. השפעת השינויים בריבית

1. השפעת הקיטון בשיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
2. גידול בעתודות בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
3. הגדלת העתודות לגמלה בעקבות שינוי בצפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי של עקום הריבית (K) (ראה סעיף א' 3 לעיל).

סך הגידול בהפרשות כתוצאה משינוי בשיעור הריבית

ב. עדכון בפרמיית אי נזילות (ראה ב' לעיל)

ג. עדכון שיעורי תוחלת החיים (ראה ג' לעיל)

סך הכל לפני מס

סך הכל לאחר מס

ד. התחייבויות בגין גמלאות המשולמות לכל החיים, בגין פוליסות שבתוקף (משולמות ומסולקות), שטרם הגיעו לשלב מימוש הקצבה או שמבוטחיהן הגיעו לגיל פרישה אך טרם החלו לקבל קצבה בפועל ("הפוליסות"), כוללות עתודה בסיסית המשקפת את ערך הפדיון שנצבר לזכות המבוטח ועתודה משלימה לגמלאות.

העתודה המשלימה לגמלאות מחושבת בהתאם להסתברות למשיכת גמלא ובהתאם לתוחלת החיים הצפויה על בסיס לוחות תמותה עדכניים וכן על פי שיעורי ביטולים צפויים ושיעורי ההיוון הרלוונטיים בתיק הגמלא עד למועד הפרישה. אומדנים אלו מחושבים בהתאם לניסיון החברה בשילוב עם נתונים שפורסמו על ידי המפקח.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור היוון K המייצג את שיעור ההכנסות העתידיות הצפויות מדמי ניהול או ממרווח פיננסי, הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד עתודת הביטוח בשל הפוליסה או מתשלומי פרמיה עבור הפוליסה (להלן - "פקטור K"). פקטור K מובא בחשבון בחישוב ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה.

הניתוח מבוצע על בסיס הנחות פיננסיות שמרניות, באופן שמעיד על כך שדמי הניהול או המרווח הפיננסי הנובעים מההשקעות המוחזקות כנגד העתודה לתשלום קצבה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות העולות על פקטור K, שיספיקו לכיסוי כל ההוצאות הקשורות לפוליסה ולהשקעות האמורות עד לגיל הפרישה הצפוי. ערך ה-K שיבחר יהיה זה שיביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קצבה כאמור.

סכום ההפרשה, שנצבר בספרים במשך השנים עד ליום 30 בספטמבר, 2020, הסתכם בסך של כ- 107.2 מיליוני ש"ח (לעומת כ-104.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2019). יתרת ההפרשות בגובה הסכום המוערך ליום 30 בספטמבר, 2020 בסך של כ-48.3 מיליוני ש"ח (לעומת כ-48.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2019).

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ב. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

1. ביטוח חיים (המשך)

ד. (המשך)

תיזקף לאורך חיי הפוליסה הנותרים עד גיל הפרישה על פי נוסחה גיאומטרית המתחשבת, בין היתר, בפקטורי ריבית ההיוון - K, כמפורט לעיל. ערכי ה-K המשמשים את החברה בחישוב העתודות הינם 0.58 עבור פוליסות תלויות תשואה (ליום 30 בספטמבר, 2019 וליום 31 בדצמבר, 2019 - 0.62) ו-0.40 עבור פוליסות מבטיחות תשואה ליום 30 בספטמבר, 2020. (30 ביוני, 2019 ו-31 בדצמבר, 2019 – ללא שינוי).

2. ביטוח כללי

א. השפעת הריבית על ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות

החברה מחשבת את ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי. כחלק מחישוב זה החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו. העלייה בעקום ריבית חסרת הסיכון הקטינה את ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2020 בכ-3.6 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, ולאחר מס 2.4 מיליון ש"ח, וברבעון הנוכחי בסכום של כ-2.2 מיליון ש"ח לפני מס ו-1.4 מיליון ש"ח לאחר מס. הירידה בעקום ריבית חסרת הסיכון הגדילה את ההתחייבויות בענפי חובה וחבויות לתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2019 ב-20.4 ו-8.2 מיליון ש"ח בשייר לפני מס בהתאמה, ולאחר מס 13.4 ו-5.4 בהתאמה.

ב. עדכון פרמיית אי נזילות

ביום 7 ליוני, 2020 התפרסם תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - פרמיית אי נזילות, לפיו על החברה לחשב פרמיית אי נזילות בענפי חובה וחבויות בשיעור של 80% חלף 50%, עובדה שהגדילה את ריבית ההיוון המשמשת בחישוב וגרמה להקטנת ההתחייבות הביטוחית ולהגדלת הרווח בכ-3.4 מיליון ש"ח בשייר לפני מס ולאחר מס בכ-2.2 מיליון ש"ח, לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020.

ג. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהמשך לאמור בבאור 32 (ד) (2) (4) (ב) לדוחות הכספיים לשנת 2019, בדבר חישוב שיעור ריבית ההיוון בגין פיצויים בשל נזק לגוף בנזיקין בתביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי, בחודש ספטמבר קבע בית המשפט העליון כי כוחה של ההוראה, לפיה שיעור ההיוון לפיצויים בשל נזקי גוף בנזיקין ימשיך לעמוד על 3%, אלא אם יוכח צורך בשינוי בהתאם למנגנון שהוצע על ידי ועדת קמיניץ, יפה גם לתביעות שיבוב של המל"ל. בהתאם לכך, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים שחררה החברה ביום 30 בספטמבר, 2020 את הפרשות בענפים חובה וחבויות בסך של כ-13.4 מיליון ש"ח לפני מס וכ-8.8 מיליון ש"ח לאחר מס.

3. השפעת העלייה בשיעור הריבית על התחייבויות בשל הטבות לעובדים

במהלך התקופה, חלה עליה בשיעור התשואות של אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, המשמשות לצורך קביעת שיעור ההיוון של מחויבויות להטבה מוגדרת, והטבות אחרות לטווח ארוך, הנקובות בשקל.

השפעות השינוי בשיעור ההיוון כאמור, הינה, קיטון בהתחייבות בשל תוכניות להטבה מוגדרת וגידול ברווח הכולל לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020 בסכום של 786 אלפי ש"ח ו-518 אלפי ש"ח לאחר מס, בהתאמה, אשר הוכרו ברווח הכולל האחר. בתקופה של 3 חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2020, בשל ירידה בשיעור התשואות כאמור, חלה עליה בהתחייבויות בשל תוכניות להטבה מוגדרת וקיטון ברווח הכולל בסכום של 609 אלפי ש"ח ו-400 אלפי ש"ח לאחר מס, בהתאמה.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ג. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח (המשך)

1. ביום 29 במרס, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, הפחתת 15% מהיקף משרתו של עוזר יו"ר הדירקטוריון, מר אור אלעזרא ("מר אלעזרא"), בנו של מר אלי אלעזרא, יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, כך שתעמוד על היקף משרה של 65%. לאחר עדכון היקף משרתו, עומד שכרו של מר אלעזרא על סך של 29,577 ש"ח (ברוטו) (59,792 ש"ח עלות מעביד כוללת). מלבד העדכון האמור לא חלו שינויים נוספים ביתר פרטי העסקתו של מר אלעזרא.
2. ביום 29 במרס, 2020 אישר דירקטוריון החברה את חידוש הסכם הניהול ב"מרכז המסחרי אפרידר" בין אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ (חברה בבעלות בעל השליטה) לבין פנינת אפרידר בע"מ (חברה מאוחדת). דמי הניהול יעמדו על סך של 9 ש"ח למ"ר לכל תקופת ההתקשרות, קרי עלות חודשית של כ-37 אלפי ש"ח לתקופה של 12 חודשים נוספים עם שתי אופציות הארכה בנות 12 חודשים כל אחת.
3. ביום 27 במאי, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, את הגדלת העמלה המשולמת לאלבר סוכנות לביטוח כללי (2016) בע"מ עבור מכירת פוליסות ביטוח של החברה, מעמלה בשיעור של 10% לעמלה בשיעור של 12%.
4. לעניין העסקה עם הראל - ראה באור 1 (ג).
5. ביום 25 ביוני, 2020, לאחר שהוועדה לצדדים קשורים של החברה סיווגה את שתי העסקאות כזניחות, אישרה הוועדה את חידוש מערך פוליסות ביטוח העסקים עם חברת אלבר ציי רכב בע"מ (להלן: "אלבר ציי רכב") וכן עם חברת פנינת אפרידר בע"מ (להלן: "פנינת אפרידר"), כל אחד מהם לתקופה בת 12 חודשים. סך היקף הפרמיות בעסקת אלבר הינו 640,150 ש"ח ובעסקת אפרידר 151,976 ש"ח.
6. בהמשך למפורט בדוחות השנתיים לשנת 2019 של החברה בדבר הארכת התקשרות החברה עם חברת ממסי שרותי דרך וגרירה בע"מ לרכישת שירותי דרך וגרירה לפוליסות ביטוח רכב לתקופה של 3 חודשים, ביום 15 ביוני, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, את חידוש ההתקשרות לתקופה בת 12 חודשים.
7. ביום 25 במאי, 2020 מר אלי אלעזרא, יו"ר דירקטוריון החברה, קיבל מפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה) מכתב יידוע, לפיו הפרקליטות שוקלת את העמדתו לדין, בכפוף לשימוע, בגין מעורבות בפעילות יבוא עקיף שבוצעה על-ידי חברה בת של אלבר שירותי מימונית בע"מ. כמו כן, ביום 9 ביולי, 2020 החברה דיווחה כי מר אלעזרא פנה ביוזמתו לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ("הממונה") בהצעה להסדר רצוני זמני ("ההסדר הרצוני"), לפיו עד למועד השימוע וקבלת ההחלטה הסופית של הפרקליטות בעניינו ("תקופת הביניים"), תפעל החברה כדלקמן:
 - (א) מר יצחק קאול המכהן כיום כדירקטור בחברה יתמנה כממלא מקום של מר אלעזרא במעמדו כיו"ר הדירקטוריון; (ב) מר קאול ינהל את ישיבות הדירקטוריון של החברה; (ג) מר אלעזרא, במעמדו כדירקטור וכיו"ר הדירקטוריון של החברה, לא יטול חלק בישיבות הדירקטוריון ולא ישתתף בהצבעות; ו-(ד) ככל שבמהלך תקופת הביניים יקוימו יותר מארבע (4) ישיבות של הדירקטוריון, הממונה יעניק למר אלעזרא ולחברה הקלה שתאפשר את יישומו של ההסדר הרצוני בהתאם להוראות סעיף 20(א) לחוזר גופים מוסדיים 2018-9-31 "דירקטוריון גוף מוסדי". בתום תקופת הביניים, בשים לב לתוצאות השימוע שיערך בפני הפרקליטות, יקוים דיון עם הממונה.
8. ביום 15 ביוני, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת התגמול, מענק שנתי למר אור אלעזרא, בנו של מר אלי אלעזרא המשמש כיועץ ליו"ר דירקטוריון החברה, בגובה שתי משכורות חודשיות. המענק אושר על-פי מדיניות התגמול של החברה ובמסגרת החלטת החברה להעניק מענקים שנתיים על בסיס תוצאות פעילות שנת 2019 למנכ"ל ולהנהלת החברה, אשר הענקתם נדחתה לאור משבר הקורונה.

באור 7: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ג. אירועים מהותיים אחרים בתקופת הדיווח (המשך)

9. ביום 29 ביולי, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, תוספת להסכם השכירות בין פנינת אפרידר בע"מ לבין אפרידר החברה לשיכון ולפיתוח ישראל בע"מ (להלן: "אפרידר") לפיה אפרידר תשכור שטח נוסף של 125 מ"ר במרכז המסחרי "מרכז אפרידר", בתמורה ל 60 ש"ח למ"ר.

10. ביום 26 באוגוסט, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר אישור ועדת הביקורת, את עדכון תנאי העסקתו של מר אלעד אלעזרא, בנו של יו"ר דירקטוריון החברה ובעל השליטה בה, אשר בנוסף לתפקידו בניתוח וניהול ביג דאטה בתחום הדיגיטל בהיקף משרה של 60%, ירכז את תחום הביג דאטה במחלקת השקעות בהיקף משרה נוסף של 40%. בהתאם, מר אלעד אלעזרא יהיה זכאי לשכר חודשי של ש"ח 21,626 (ברוטו) (שכר שנתי בסך של 259,512 ש"ח), 37,588 ש"ח עלות מעביד כוללת (סך שנתי של 451,053 ש"ח) וכן לתנאים סוציאליים ואחזקת רכב. עדכון היקף המשרה יהיה בתוקף החל מהמשכורת שתשולם בגין חודש ספטמבר 2020.

11. בשל השפעות משבר הקורונה על צדדים קשורים לחברה השוכרים ממנה נכסי נדל"ן, ביום 29 ביולי, 2020 אישר דירקטוריון החברה מתן הקלות, כפי שיפורט להלן, וזאת לאחר שוועדת הביקורת דנה בהן וסיווגה אותן כעסקאות שאינן חריגות הנעשות בתנאי שוק:

1. אלבר ציי רכב בע"מ: הנחה בדמי שכירות של סוכנות הארלי דוידסון בגין חודש אפריל 2020, המהווה הנחה בשיעור של 30% מדמי השכירות החודשית וכן הנחה בדמי השכירות של מוקד הלקוחות של אלבר ציי רכב בגין חודש אפריל 2020, המהווה הנחה של 30% מדמי השכירות החודשית.

2. מרינה הול אשקלון בע"מ: הנחה מלאה בדמי השכירות והניהול של אולם האירועים "דולוס" בגין מחצית חודש מרס וחודשים אפריל-יולי 2020 ובנוסף, הנחה בשיעור של 50% מדמי השכירות לחודשים אוגוסט-ספטמבר, ובהתאם הקפאת מנגנון תשלום לפי אחוז מפדיון עד לסוף חודש ספטמבר 2020.

ההקלות אינן משפיעות באופן מהותי על התוצאות הכספיות ועל הונה העצמי של החברה ויחס כושר הפירעון שלה. (ראה גם [באור 8 ג'](#) להלן).

12. ביום 26 באוגוסט, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר קבלת אישור ועדת התגמול, את עדכון התגמול של מר יצחק קאול, דירקטור בחברה, המשמש כממלא מקום יו"ר דירקטוריון החברה, כך שבגין השתתפותו בישיבות הדירקטוריון יהיה זכאי לסכום המרבי הקבוע בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. ההתקשרות אושרה בהתאם לסעיף 1א לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), התש"ס-2000.

באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

א. לעניין המשך ההתאוששות בשווקים הפיננסיים בתקופה שלאחר מועד הדוח ועד לפרסומו שהשפיעו לטובה על תיק הנוסטרו של החברה ועל תיק ההשקעות של הפוליסות תלויות התשואה, ראה [באור 1\(ד\)](#).

ב. לעניין פרסום דוח יחס כושר פירעון מבוסס Solvency II ליום 31 בדצמבר, 2019, ראה [באור 4](#) לעיל.

ג. ביום 28 באוקטובר, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר שוועדת הביקורת דנה בעסקה וסיווגה אותה כעסקה שאינה חריגה הנעשית בתנאי שוק, מתן הקלות בדמי השכירות והניהול לחברת מרינה הול. בהתאם לכך, מרינה הול תהא פטורה מתשלום דמי שכירות ודמי ניהול חודשיים וזאת עד לפתיחת אולמות האירועים. יחד עם זאת, ככל ומרינה הול תהא זכאית לפיצוי מהמדינה יהיה עליה לשפות את החברה בגין אי תשלום דמי הניהול. בהתאם לכך, החברה תוותר על תשלום מחצית מדמי השכירות בגין חודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, כמצוין [בביאור 7 ג' 11](#) לעיל.

ד. ביום 28 באוקטובר, 2020 אישר דירקטוריון החברה, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת, את התקשרות החברה וחברת הבת ופנינת אפרידר בע"מ (להלן: "פנינת אפרידר") בהסדר שומות חלקי עם פקיד השומה, בגין חלוקות דיבידנדים בהיקף כולל של כ-85 מיליון ש"ח, אשר בוצעו בין השנים 2017 ועד מחצית שנת 2019 ("החלוקות"), ושמקורם ברווחי שערות אשר עמדו על הסך (ברוטו) של

110 מיליון ש"ח לפני הפרשה להתחייבות למס בספרים ("ההסדר" או "הסדר המס"). בהתאם להוראות ההסדר חבות המס בגין החלוקות תשולם על ידי החברה ועל ידי פנינת אפרידר ותעמוד באור 8: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח (המשך)

ד. (המשך)

(במונחי קרן) על סך כולל של כ-24.1 מיליון ש"ח (יש לציין כי בגין חבות זו קיימת בחברה ובחברה הבת הפרשה שבוצעה במקור במועד שיערוך הנכסים). לקרן המס יתווספו ריבית והפרשי הצמדה בסכומים שאינם מהותיים לחברה. במקביל, בעת מכירה בפועל של הנכסים מהם נבעו רווחי השערוך ("הנכסים המשוערכים"), יתווסף סכום הדיבידנדים שחולקו שמקורו ברווחי השערוך, לעלות רכישת הנכסים המשוערכים (בהתאם לסכום רווחי השערוך שנזקף מכל נכס), בהתאם למתווה חישובי שנקבע בהסדר.

בד בבד לאישור הסדר המס ובכפוף לאישור עתידי של רשויות המס, אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה כי החברה תהא רשאית לפעול בהתאם לאותם עקרונות המפורטים בהסדר המס גם בחלוקות הבאות, ככל שתהיינה מרווחי שערוך, וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד האישור; וזאת, בכפוף לכך כי הדירקטוריון יקבע בהקשר להסדר מול הרשות ביחס לחלוקה עתידית כאמור כי אין שינוי מהותי בין הסדר המס ביחס לכל חלוקה לבין הסדר המס שאושר כאמור בדוח זה לעיל. להסדר האמור אין השפעה מהותית על הרווח והונה העצמי של החברה ועל יחס כושר הפירעון שלה.

ה. ביום 26 בנובמבר, 2020, אישר דירקטוריון החברה חלוקת דיבידנד בסך של 20 מיליון ש"ח. הדיבידנד משקף תשלום של כ-0.11 אגורות למניה. כמו כן, אישר דירקטוריון החברה, כי יפעל בהתאם לעקרונות המפורטים בהסדר המס כמפורט בסעיף ד' לעיל. כתוצאה מהסדר זה, המס בגין החלוקה ישולם על ידי החברה ועל ידי פנינת אפרידר ויעמוד על סך של 5.6 מיליון ש"ח (נציין כי בגין חבות זו קיימת בחברה ובפנינת אפרידר הפרשה שבוצעה במקור במועד שיערוך הנכסים) שמקורו ברווחי שיערוך אשר עמדו על הסך (ברוטו) של כ-25 מיליון ש"ח לפני הפרשה להתחייבות למס בספרים.

ו. ביום 16 בנובמבר, 2020 פרסמה חברת הדירוג מדרוג בע"מ דוח דירוג לפיו הותירה על כנם את דירוג A3 לאיתנות הפיננסית של החברה ודירוג Baa2 לכתבי ההתחייבות הנדחים שהחברה הפיקה. אופק הדירוג שונה מחיובי ליציב. לפרטים נוספים, ראה באור 18 ' לדוחות השנתיים.

ז. בהמשך לאמור בביאור 30 בדבר מסים על הכנסה, בדוחות הכספיים לשנת 2019, יצוין כי בחודש נובמבר 2020 נחתם הסכם מיסוי ענפי בין התאחדות חברות לביטוח חיים בע"מ לבין שלטונות המס. ההסכם מאריך בשלוש שנים נוספות את תוקפו של ההסכם האחרון המתייחס לשנת המס 2016, כך שיחול גם לגבי שנות המס 2017-2019 למעט הנושאים הבאים:

הוסכם על אופן ההכרה לצורכי מס בגין הפרשות שביצעו חברות הביטוח בדוחות הכספיים בשנים 2016-2018 בגין יישום המלצות ועדת וינוגרד, ואשר בוטלו, ברובן, בשנת 2019 כדלהלן:

בהסכם נקבע כי בשנת 2016 יתואם 10% מהקיטון בהפרשה שנרשם בשנת 2019 ("סכום התיאום"), או 10% מהגידול בהפרשה בשנת 2016, כנמוך שביניהם. הסכום שתואם יוכר כהוצאה בשנת 2019. כמו כן, נקבעה הוראה לתיאום והכרה בפער, אם קיים, בין סכום התיאום לבין הסכום שיתואם בשנת 2016.

הוסכם על מתן פירוט נוסף בגין השקעות של חברות ביטוח בשותפויות. ליישום ההסכם האמור אין השפעה מהותית על התוצאות העסקיות של החברה.

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2020

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	329,712	-	329,712	נכסי חוב סחירים (1)
-	-	1,042,723	1,042,723	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
90,736	46,008	-	136,744	מניות (2)
79,020	106,158	-	185,178	אחרות (3)
169,756	481,878	1,042,723	1,694,357	סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 30 בספטמבר, 2019

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	692,612	-	692,612	נכסי חוב סחירים (1)
-	-	1,017,729	1,017,729	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
71,644	15,198	-	86,842	מניות (2)
68,294	15,827	-	84,121	אחרות (3)
139,938	723,637	1,017,729	1,881,304	סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

ליום 31 בדצמבר, 2019

מוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד	זמינים למכירה	הלוואות וחייבים	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	799,420	-	799,420	נכסי חוב סחירים (1)
-	-	1,021,774	1,021,774	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
88,771	14,096	-	102,867	מניות (2)
68,750	15,942	-	84,692	אחרות (3)
157,521	829,458	1,021,774	2,008,753	סה"כ

(*) לפירוט הרכב נכסי חוב שאינם סחירים - ראה באור 5 ב' "מכשירים פיננסיים".

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

(1) נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2020	
עלות מופחתת	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
144,258	152,882
164,782	176,830
309,040	329,712

אגרות חוב ממשלתיות

זמינות למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2019	
עלות מופחתת	הערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
391,824	443,214
231,060	249,398
622,884	692,612

אגרות חוב ממשלתיות

זמינים למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2019	
עלות מופחתת	הערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
496,567	558,663
220,736	240,757
717,303	799,420

אגרות חוב ממשלתיות

זמינים למכירה

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה:

זמינים למכירה

סך הכל נכסי חוב סחירים

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

מניות (2)

ליום 30 בספטמבר, 2020		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
46,008	65,085	מניות סחירות
90,736	78,847	מניות שאינן סחירות
136,744	143,932	סך הכל מניות
23,453		ירידות ערך שנזקפו לדוח רווח או הפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר, 2019		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
15,198	31,710	מניות סחירות
71,644	53,093	מניות שאינן סחירות
86,842	84,803	סך הכל מניות
19,307		ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר, 2019		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
14,096	29,501	מניות סחירות
88,771	53,093	מניות שאינן סחירות
102,867	82,594	סך הכל מניות
20,458		ירידות ערך שנזקפו לרווח או הפסד (במצטבר)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3) השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2020		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
106,158	100,719	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
		מכשירים נגזרים
		סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות
		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
73,563	64,074	
5,457	-	
79,020	64,074	
185,178	164,793	
ליום 30 בספטמבר, 2019		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
15,827	15,863	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
		מכשירים נגזרים
		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
62,598	59,192	
5,696	-	
68,294	59,192	
84,121	75,055	
ליום 31 בדצמבר, 2019		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
15,942	11,256	<u>סחירות</u>
		זמינות למכירה
		<u>שאינן סחירות</u>
		מוצגות בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
		מכשירים נגזרים
		סך הכל השקעות פיננסיות שאינן סחירות
		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
63,989	60,324	
4,761	1	
68,750	60,325	
84,692	71,581	

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.